

ISSN 1509-4677

powiatowy

NR 2/2022 (204)

Kurier

www.starostwo.lezajsk.pl

BEZPŁATNY

LEŻAJSK
NOWA SARZYNA
GRODZISKO DOLNE
KURYŁÓWKA

W numerze:

- Zostaw 1% podatku w powiecie leżajskim
- Pięć lat istnienia WOT:
Na stałe ugruntowaliśmy naszą pozycję wśród społeczności lokalnej
- Rosyjscy bohaterowie boju pod Rzuchowem
- Podróże: Borneo cz. 3

W NUMERZE:

POWIAT 3-5

- XLVII sesja Rady Powiatu Leżajskiego
- Zostaw 1% podatku w powiecie leżajskim
- Pięć lat istnienia WOT: Na stałe ugruntowaliśmy naszą pozycję wśród społeczności lokalnej
- Zakończono remont budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Jelnej

OŚWIATA 8-12

- ZST
- SOSW

KULTURA 13-19

- Rosyjscy bohaterowie boju pod Rzuchowem
- Dzieje starostwa leżajskiego na przestrzeni wieków. Cz. III: Opalińscy i Potoccy (1588-1772)
- Festiwal Kultury Chrześcijańskiej 2022 – zapowiedź
- XIV Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu
- Józef Zych – legendarny marszałek, ikona polskiego parlamentu

SPORT 20-22

- IX Leżajsk Cup 2022
- „Azalia” zakończyła sezon przełajowy w mistrzowskim stylu

BEZPIECZEŃSTWO 23

PODRÓŻE: Borneo cz. 3 24-25

KOMUNIKATY 26

BŁOK REKLAMOWY 27-28

XI edycja Nagrody Przyjaciół Powiatu Leżajskiego

Serdecznie zapraszamy
do zgłaszania wniosków w ramach
XI edycji Nagrody
Przyjaciół Powiatu Leżajskiego.

Celem przyznawania nagrody jest wyłonienie oraz uhonorowanie szczególnie zasłużonych osób i instytucji, które poprzez swoją aktywność wspierają i przyczyniają się do szeroko rozumianego rozwoju i promocji Powiatu Leżajskiego w kraju oraz poza jego granicami. Starosta Leżajski przyznana nagrodę w trzech kategoriach: **Osobowość, Społecznik, Przedsiębiorca**.

Z wnioskiem o przyznanie nagrody mogą wystąpić radni powiatowi, burmistrzowie i wójtowie z terenu powiatu leżajskiego, organizacje działające na terenie Powiatu Leżajskiego (organizacje w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) instytucje, ośrodki kultury itp., przewodniczący i członkowie kapituły.

Termin składania wniosków **to 31 marca 2022 r.** Formularz wniosku jak również regulamin konkursu można pobrać ze strony www.starostwo.lezajsk.pl zakładka Przyjaciel Powiatu.

Piotrowi Forytowi
z powodu śmierci

Taty
wyrazy głębokiego współczucia
składają:
Rada oraz Zarząd Powiatu Leżajskiego

Kurier Powiatowy – Wydawca: Starostwo Powiatowe w Leżajsku, ul. Kopernika 8, 37-300 Leżajsk.

Adres redakcji: ul. Skłodowskiej 8 (budynek B Starostwa Powiatowego w Leżajsku), tel. 17 240 45 72, e-mail: promocja@starostwo.lezajsk.pl

Redaktor naczelna: Natalia Nowicka. **Redakcja wydania:** Małgorzata Charko (ZST), Stanisław Majcher (ZSL), Monika Pęczak, Jacek Kościelny, Aneta Szpila (SOSW), Roman Federkiewicz (Muzeum Ziemi Leżajskiej).

Wszelkie prawa zastrzeżone. Artykuły odzwierciedlają poglądy ich autorów. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów. Za treść reklam i ogłoszeń płatnych Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Druk: TOP DRUK Sp. z o.o., s.k, Łomża **Przygotowanie do druku:** grafikaitp@gmail.com

Nakład: 3000 egzemplarzy **Numer zamknięto:** 16.02.2022 r.

XLVII sesja

Rady Powiatu Leżajskiego

27 stycznia odbyła się XLVII sesja Rady Powiatu Leżajskiego. Radni, z uwagi na zastrzeżenie się epidemii koronawirusa, obradowali w trybie zdalnym.

Po przyjęciu porządku obrad i protokołu z XLVI sesji Rady Powiatu, radni zapoznali się z informacjami o:

- stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu leżajskiego oraz działalności Komendanta Powiatowego Policji w Leżajsku za 2021 r.;
- stanie bezpieczeństwa pożarowego i powodziowego na terenie powiatu leżajskiego za 2021 r.;
- sprawozdaniu z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Powiatu Leżajskiego za rok 2021.

- Następnie podjęli uchwały w sprawie:
- delegowania radnych do składu Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dla Powiatu Leżajskiego.
 - założenia Branżowej Szkoły II Stopnia nr 1 w Leżajsku;
 - zatwierdzenia realizacji projektu „Aktywizacja osób powyżej 29 r.ż. pozostających bez pracy w powiecie leżajskim (VIII)” w ramach Działania 7.2 – Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP RPO WP na lata 2014-2020;
 - przyjęcia „Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2022-2027”;
 - przyjęcia „Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022-2026”;
 - powierzenia Gminie Grodzisko Dolne zadania publicznego w zakresie zarządzania odcinkiem drogi powiatowej nr 1271R Gro-

- dzisko Dolne – Chałupki Dębnińskie w km 0+000 – 2+800;
- zatwierdzenia planów pracy Komisji stałych Rady Powiatu Leżajskiego na 2022 rok;
- rozpatrzenia petycji w interesie publicznym przeciwko dyskryminacji w kontekście Narodowego Programu Szczepień przeciw COVID-19;
- zmian w wieloletniej prognozie finansowej Powiatu;
- wprowadzenia zmian w budżecie Powiatu na 2022 r.

W trakcie posiedzenia przedstawione zostały również: sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Powiat Leżajski w roku 2021 oraz sprawozdanie z działalności Komisji stałych Rady Powiatu Leżajskiego za II półrocze 2021 r.

Ponadto starosta przedstawił sprawozdanie z prac Zarządu Powiatu w okresie międzysesyjnym.

PRZEKAŻ 1% PODATKU na rzecz opieki i rehabilitacji Zdzisława Zawilskiego

W maju 2021 roku przebyłem udar krwotoczny (wylew), przez co doznałem lewostronnego paraliżu i utraciłem możliwość samodzielnego przemieszczania się oraz wykonywania czynności lewą ręką (w tym gry na instrumentach muzycznych). Skutkiem tego wymagam stałej opieki w czynnościach codziennych oraz rehabilitacji pomagającej mi odzyskiwać sprawność.

Obecnie przebywam w ośrodku rehabilitacyjno-opiekuńczym „Leśniówka” w Turzy.

Bardzo proszę o wsparcie, abym mógł jeszcze kiedyś zrobić to co kocham i co robiłem cały życie – zagrać i zaśpiewać dla Was.

Zdzich Zawilski

OPP – 1% CARITAS BLIŹNI W POTRZEBIE

numer KRS: 0000251723

Cel szczegółowy 1%: 24993 Zdzisław Zawilski

Zostaw 1% podatku w powiecie leżajskim

Każdy z nas może przynieść potrzebującym wiele dobrego, oddając 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego. Aż 12 organizacji pozarządowych z terenu powiatu leżajskiego czeka na wsparcie.

Jak przekazać 1% podatku?

PIT-37 (str. 3 i 4)

K. WNIOSEK O PRZEKAZANIE 1% PODATKU NALEŻNEGO NA RZECZ ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP) Należy podać numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (numer KRS) organizacji wybranej z wykazu prowadzonego na podstawie odrębnych przepisów oraz wysokość kwoty na jej rzecz.		
136. Numer KRS	Wnioskowana kwota Kwota z poz. 137 nie może przekroczyć 1% kwoty z poz. 126 po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.	137.
		zł, gr
L. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE Podatnicy, którzy wypełnili część K, w poz. 138 mogą podać cel szczegółowy 1%, a zaznaczając kwadrat w poz. 139, wyrazić zgodę na przekazanie OPP swojego imienia, nazwiska i adresu wraz z informacją o kwocie z poz. 137. W poz. 140 można podać dodatkowe informacje, np. ułatwiające kontakt z podatnikiem (telefon, e-mail).		
138. Cel szczegółowy 1%		139. Wyrażam zgodę ☐
140.		

Wystarczy, że podatnik w składanej deklaracji podatkowej wprowadzi numer KRS Organizacji Pożytku Publicznego, której chce okazać swoje wsparcie, a w miejscu wnioskowanej kwoty poda kwotę będącą 1% podatku. Przekazaniem środków na konto wskazanej fundacji zajmuje się naczelnik Urzędu Skarbowego. Warto pamiętać o tym, że z tytułu przekazania 1% podatnicy nie ponoszą żadnych kosztów.

Nie płać ani złotówki z własnej kieszeni, bo środki, które decydują się przekazać na pomoc potrzebującym i tak trafiłyby do Skarbu Państwa. W jednej deklaracji podatkowej można przekazać 1% jednej, wybranej organizacji, ale jeśli rozlicza się dodatkowe PIT-y, np. za posiadane papiery wartościowe, można na każdym formularzu wesprzeć inną organizację.

Stowarzyszenie „Integracja Bez Granic”
w Sarzynie
KRS 000045567

Towarzystwo Miłośników Ziemi Leżajskiej
KRS 0000275455

Stowarzyszenie Nasza Mała Ojczyzna
w Nowej Sarzynie
KRS 0000152888

Stowarzyszenie „Nie dzieli nas nic” w Leżajsku
KRS 0000292013

Stowarzyszenie „Dobry Dom”
KRS 0000197865

Fundacja Fundusz Lokalny w Leżajsku
KRS 0000328376

Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Francesco”
w Jelnej
KRS 0000229696

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych
„Benefactum” w Łętowni
KRS 0000377168

Ludowy Klub Sportowy „Maraton” Giedlarowa
KRS 0000254849

Stowarzyszenie Rodziców Dzieci
Niepełnosprawnych w Grodzisku Dolnym
KRS 0000031018

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Dębno
KRS 0000262290

Stowarzyszenie Rozwoju
Wsi Wólka Grodziska
KRS 0000016422

(Stan na 17 stycznia 2022 r.)

Pięć lat istnienia WOT: Na stałe ugruntowaliśmy naszą pozycję wśród społeczności lokalnej

W bieżącym roku Wojska Obrony Terytorialnej świętują swoje pięciolecie. Mimo stosunkowo niedługiego czasu istnienia, działalność nowej formacji wojskowej jest na tyle rozwinięta, że z pewnością można pokusić się o podsumowanie, a o takie poprosiliśmy ppłk. Tomasza Janusza, dowódcę 32 Batalionu Lekkiej Piechoty w Nisku.

■ **Natalia Nowicka: Od powstania Wojsk Obrony Terytorialnej minęło już kilka lat. Jakie przeobrażenia zaszły na ich przestrzeni w WOT?**

Ppłk Tomasz Janusz: W styczniu tego roku minęło dokładnie 5 lat od utworzenia 3 Podkarpackiej Brygady Terytorialnej, w skład której wchodzi dowodzony przeze mnie 32 Batalion Lekkiej Piechoty Nisko. W czasie tych 5 lat udało nam się zbudować profesjonalny zespół żołnierzy, z roku na rok coraz lepiej wyposażonych w sprzęt wojskowy i gotowych do realizacji zadań ukierunkowanych przede wszystkim na pomoc i wsparcie lokalnych społeczności. Kiedy trzy lata temu objąłem dowodzenie niżańskim batalionem, priorytetowym wyzwaniem było zbudowanie potencjału i wyszkolenie naszych żołnierzy, aby przygotować ich do wykonywania zadań zgodnie z przeznaczeniem. Realizacja tych zadań kosztowała nas wszystkich ogromnego wysiłku i pracy, często kosztem czasu wolnego i naszych rodzin, ale w tym momencie można śmiało powiedzieć, że zadanie wykonaliśmy osiągając gotowość. W tej chwili kończymy szkolenie na poziomie sekcji lekkiej piechoty, a od kwietnia będziemy przygotowywać żołnierzy do realizacji zadań w składzie plutonu. Patrząc wstecz zrobiliśmy wspólnie ogromny progres uczestnicząc w wielu szkoleniach, kursach, współpracując i wspólnie ćwicząc z Policją, Strażą Pożarną, Jednostkami Strzeleckimi oraz wojskami operacyjnymi. Mieliśmy również okazję na wspólne działanie z żołnierzami Gwardii Narodowej USA z Illinois.

■ **Na koniec 2017 roku liczba żołnierzy WOT wynosiła ponad 7600. W grudniu 2021 było to 32 tys. Czy realne jest osiągnięcie zakładanej początkowo liczby 53 tys.? Jeśli tak, to w jakim czasie?**

Trudno mi wypowiadać się w roli Dowódcy WOT czy i kiedy WOT osiągnie zakładaną liczbę 53 tys. żołnierzy. Patrząc na minione pięć lat istnienia naszego batalionu, kiedy to startowaliśmy od przysłowiowego „zera”, w ciągu

trzech lat udało nam się zbudować blisko siedmiusetosobowy trwały zespół ludzi. Nasza formacja z roku na rok staje się coraz bardziej liczna, są tworzone nowe brygady i bataliony w całym kraju. Można powiedzieć, że okres pięciu lat dobitnie pokazał, że nie ma rzeczy niemożliwych.

■ **Czy służba w WOT cieszy się dużym zainteresowaniem?**

Tak, służba w naszej formacji od samego początku istnienia cieszy się sporym zainteresowaniem. W ciągu roku kalendarzowego organizujemy wiele spotkań w różnych miejscach, gdzie możemy znaleźć osoby, które chciałyby spróbować czegoś innego w swoim życiu. Rekrutację realizujemy szczególnie w szkołach ponadpodstawowych, OSP i zakładach pracy przybliżając cel, ideę i zadania naszej formacji. Kilka razy w roku organizowane są wcielenia dla ochotników, którzy po 16-dniowym szkoleniu zasilają pododdziały brygady. 12 lutego takie szkolenie rozpoczęło blisko 120 ochotników, co świadczy dobitnie o tym, że zainteresowanie służbą nie maleje.

■ **W jakie działania Wojska Obrony Terytorialnej są zaangażowane obecnie?**

Obecnie nasz batalion realizuje zadania wsparcia Straży Granicznej w rejonie przygranicznym oraz nadal kontynuujemy wsparcie samorządów w walce ze skutkami pandemii COVID-19 pomagając między innymi Policji w monitoringu osób przebywających na kwarantannie, dystrybuując środki ochrony oraz wspieramy stacje sanitarno-epidemiologiczne. W tej chwili to pierwsze zadanie traktujemy priorytetowo ponieważ sytuacja za naszą wschodnią granicą jest niestabilna.

■ **Z jakimi problemami mierzy się obecnie WOT?**

Ktoś kiedyś powiedział w wojsku, że: „My nie mamy problemów, mamy tylko zadania”. Zawsze staramy się jak najszybciej odpowiadać na realne problemy i zagrożenia w naszym

szym stałym rejonie odpowiedzialności, aby wspierać i chronić społeczność lokalną najlepiej jak potrafimy. Lepiej użyć słowa „wyzwanie” niż „problem”, a ostatnie lata pokazały, przed jakimi stanęliśmy jako świeżo sformowany batalion: walka ze skutkami powodzi, wspieranie samorządów w walce z COVID-19 i ochrona wschodniej granicy RP. Z powodzeniem zdaliśmy te egzaminy i na stałe ugruntowaliśmy naszą pozycję wśród społeczności lokalnej.

■ **Dziękuję za rozmowę.**

Zakończono remont budynku Środowiskowego Domu Samopomocy w Jelnej

18 stycznia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Jelnej odbyło się spotkanie kolędowe połączone z uroczystym przekazaniem wyremontowanego budynku.

W wydarzeniu uczestniczyli: proboszcz parafii w Jelnej o. Sadok Strąkowski, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego Małgorzata Dankowska, Starosta Leżajski Marek Śliż, Wicestarosta Lucjan Czenczek, Członek Zarządu Krzysztof Trębacz, Skarbnik Powiatu Jolanta Marciniak, Właściciel Firmy ALECO Marian Kamiński i kierownik budowy Wiesław Cybulak, a także dyrektorzy zaprzyjaźnionych instytucji powiatowych: Dyrektor PUP w Leżajsku Monika Smoleń oraz Dyrektor Muzeum Ziemi Leżajskiej Jacek Kwieciński.

Po symbolicznym przecięciu wstęgi przed budynkiem ŚDS zaproszeni goście włączyli się we wspólne kolędowanie prowadzone przez uczestników i pracowników placówki. W radosnej atmosferze nastąpiło uroczyste podziękowanie wszystkim zaangażowanym w realizację rozbudowy. Tę część spotkania rozpoczęła uczestniczka Ewa Kazak, która zaprezentowała swój napisany specjalnie na tę okazję wiersz. W ramach podziękowań rozdane zostały rów-

nież statuetki anioła przygotowane w trakcie zajęć terapeutycznych. Spotkanie zakończyło się błogosławieństwem noworocznym, którego udzielił wszystkim obecnym o. Sadok.

Całkowita wartość remontu polegającego na wymianie pokrycia wraz ze zmianą konstrukcji dachu budynku wyniosła 682.798 zł – w tym dotacja celowa z budżetu państwa w wysokości 500.000 zł i środki własne Powia-

tu Leżajskiego w kwocie 182.790,69 zł. Inwestorem zadania był Powiat Leżajski, natomiast wykonawcą – firma ALECO Leżajsk Sp. z o.o.

- Cieszymy się ze zrealizowanej przebudowy, mamy bezpieczny i ciepły dom, do którego zapraszamy osoby z zaburzeniami psychicznymi wymagającymi wsparcia w warunkach pobytu dziennego – podsumowała wydarzenie dyrektor ŚDS w Jelnej Danuta Kurzyp.

W SDS Jelna wspierane są osoby chorujące psychicznie, z niepełnosprawnością intelektualną oraz z innymi trudnościami.
Z usług mogą korzystać także osoby ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną.
tel. 17 2418 379 w godz. 7.30-15.30, email: sds.jelna@op.pl

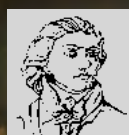
Serdeczne podziękowania za pomoc w uzyskaniu środków finansowych na realizację zadania Środowiskowy Dom Samopomocy w Jelnej kieruje do pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Rady i Zarządu Powiatu Leżajskiego. Podziękowania należą się również pracownikom Wydziału Rozwoju i Inwestycji Starostwa Powiatowe-

go w Leżajsku, którzy prowadzili inwestycję oraz pracownikom starostwa powiatowego, wspierającym merytorycznie rozbudowę, jak również firmie ALECO Leżajsk Sp. z o.o., która realizowała roboty ogólnobudowlane. Słowa wdzięczności za pomoc i wsparcie zostały przekazane w załączonym do niniejszego tekstu wierszu.

Společnosť SDS w Jelnej

*jak wyrazić wdzięczność
naszym gościom
za dobro
niewymierne niewysłowione
a tak trafiające do nas
na co dzień
my ludzie z różnych stron
ze zróżnicowanymi problemami
tutaj odnaleźliśmy
bezpieczne miejsce
swoją drugi dom
ostatnio wypiękniał on
stał się aglomeracją dumy
dla pani dyrektor pań
i panów pracujących tu
a szczególnie dla nas
dla których
powstała idea tworzenia
takich domów
abyśmy uczyli się życia
bo przecież non stop się go trzeba uczyć
na tyle ile kto potrafi
tak też dziękujemy po swojemu
ja zbieram te słowa
w jeden ogromny bukiet
i składam przed każdą osobą
niech dobre anioły czuwają
i ochraniają swymi skrzydłami
wszystkich tych
co pochylają się
nad maluczkimi
zwłaszcza w trudnym czasie
po prostu dziękujemy*

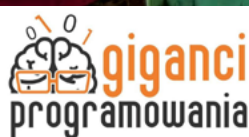
Ewa Kazak
15 stycznia 2022 r.

**Zespół Szkół
Technicznych
w Leżajsku**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH
im. TADEUSZA KOŚCIUSZKI
W LEŻAJSKU**

„Giganci Programowania” to największa w Polsce szkoła programowania, która wychodzi naprzeciw oczekiwaniom młodych ludzi pragnących rozwijać i doskonalić swoje umiejętności kodowania.

Zespół Szkół Technicznych na III miejscu w rankingu szkół w projekcie „Giganci Programowania”

Dwustu uczniów ZST wzięło udział w zajęciach prowadzonych przez trenera „Szkoły z Gigantami” na temat programowania i tworzenia aplikacji internetowych. Młodzież poznała tajniki języka HTML, arkusza stylów CSS, języka JavaScript.

W tworzonych aplikacjach pojawiły się też elementy sztucznej inteligencji oparte na mechanizmach rozpoznawania mimiki twarzy.

Cykl szkoleń zakończony został sprawdzającym testem certyfikującym. Na podstawie ilości zaliczonych pozytywnie egzaminów, Zespół Szkół Technicznych w Leżajsku został zaliczony do grona najlepszych szkół w Polsce zajmując III miejsce w ogólnopolskiej akcji edukacyjnej „Szkoła z Gigantami”.

Koordinator akcji Tomasz Kasper

Certyfikowane Laboratorium Edukacyjne ECDL

Jedna z pracowni komputerowych Zespołu Szkół Technicznych została akredytowana przez Polskie Towarzystwo Informatyczne i stała się Certyfikowanym Laboratorium Edukacyjnym ECDL.

Dzięki temu uczniowie ZST mogą zdawać egzamin umożliwiający zdobycie Certyfikatu Umiejętności Komputerowych ECDL.

ZST

Uczniowie ZST z awansem do kolejnego etapu konkursu CyberSkiller Challenge Poland

Trzech uczniów Zespołu Szkół Technicznych: Krzysztof Strenik, Marek Tutka i Daniel Studzienny wywalczyło awans do kolejnego etapu konkursu CyberSkiller Challenge Poland, którego celem jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie cyberbezpieczeństwa. Etap II odbędzie się w marcu br. na platformie CyberSkiller. Zostanie w nim wyłoniona najlepsza drużyna w województwie.

ZST

Uczennica ZST w walce o awans do finału Ogólnopolskiego Turnieju na Najlepszego Ucznia w Zawodzie Cukiernik

Przygotowanie tortu, ciastek i figurki z masy cukrowej – z takimi zadaniami musieli poradzić sobie uczestnicy etapu wojewódzkiego Ogólnopolskiego Turnieju na Najlepszego Ucznia w Zawodzie Cukiernik, który odbył się 22 stycznia w Zespole Szkół Spożywczych, Chemicznych i Ogólnokształcących w Jarosławiu. W gronie ośmiu cukierników rywalizujących o awans do finału krajowego znalazła się Maryla Szynal z trzeciej klasy Branżowej Szkoły I stopnia. Hasłem przewodnim tegorocznej edycji były „Cuda natury”, a sam konkurs składał się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej.

Opiekę nad uczennicą sprawowała pani Monika Balińska.

ZST

Tort przygotowany przez Marylę

Nowoczesna pomoc dydaktyczna – robot spawalniczy Kawasaki doposażył Centrum Robotyki Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku

Działające od ponad roku przy Zespole Szkół Technicznych w Leżajsku Centrum Robotyki zostało wyposażone w kolejnego robota przemysłowego. Tym razem szkoła, przy wsparciu Fundacji Velux, zakupiła robota spawalniczego firmy Kawasaki.

Dzięki tej inwestycji nasi uczniowie będą mogli przygotowywać się do pracy z zaawansowanymi technologiami. Do tej pory w Centrum kształcili się technicy robotyki, technicy mechatroniki, technicy automatyki i technicy elektroniki. Zakup robota Kawasaki pozwoli doskonalić też przyszłych techników spawalnictwa i techników mechaników, którzy zdobędą praktyczne umiejętności programowania i obsługi takiego typu sprzętu. Jest to ważne, gdyż coraz więcej przedsiębiorstw decyduje się na zrobotyzowanie procesu spawania.

Warto dodać, iż na początku lutego Minister Edukacji i Nauki opublikował Prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy. Ukazała się ona w formie obwieszczenia i wzięła pod uwagę tendencje na rynku pracy w kontekście strategii rozwoju państwa i regionów. Szkoła z zadowoleniem przeanalizowała tę listę, ponieważ okazało się, że wszystkie zawody, w których kształci się w niej młodzież, okazały się ważne dla krajowego i lokalnego rynku pracy.

ZST

Oferta edukacyjna

Zespołu Szkół Technicznych
w Leżajsku

na rok szkolny 2022/2023

• Technikum

- ❖ technik automatyk
- ❖ technik programista
- ❖ technik informatyk
- ❖ technik mechatronik
- ❖ technik robotyk
- ❖ technik elektronik
- ❖ technik spawalnictwa
- ❖ technik mechanik (spec. obrabiarki sterowane numerycznie)
- ❖ technik pojazdów samochodowych
- ❖ technik żywienia i usług gastronomicznych
- ❖ technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki
- ❖ technik hotelarstwa
- ❖ technik handlowiec

• Branżowa Szkoła I Stopnia

- ❖ mechanik pojazdów samochodowych
- ❖ operator obrabierek skrawających
- ❖ stolarz
- ❖ elektryk
- ❖ ślusarz
- ❖ monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- ❖ sprzedawca
- ❖ fryzjer
- ❖ cukiernik
- ❖ piekarz
- ❖ kucharz

**Ośrodek Szkolno-
Wychowawczy w Leżajsku**

Erasmus+

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. św. Jana Pawła II w Leżajsku wraz z początkiem września roku 2021 zakończył realizację projektu Erasmus plus C.H.A.N.G.E, w którym uczestniczyły szkoły specjalne z Turcji, Grecji, Rumunii, Litwy oraz Włoch.

Edukacyjna podróż po krajach Europy

Realizacja projektu to niezwykle pracowity czas dla placówki oraz szkół uczestniczących w projekcie. Zorganizowano siedem wizyt w szkołach partnerskich, z których trzy miały podwójny charakter – stacjonarny oraz wirtualny. W pierwszym roku realizacji projektu odwiedzono Polskę, Turcję oraz Włochy.

W kolejnych latach udało się ośrodkowi zrealizować wyjazdy do szkół w Grecji, na Litwie oraz wirtualnie do Rumunii. W czerwcu 2021 roku placówka ponownie gościła szkoły partnerskie. Realizacja projektu została przedłużona ze względu na pandemię Covid-19 i zaistniała sytuacja pozwoliła szkole współpracować dłużej, a tym samym wpłynęła na większy rozwój umiejętności w zakresie technologii informacyjno-technologicznych zarówno u uczniów, jak i nauczycieli.

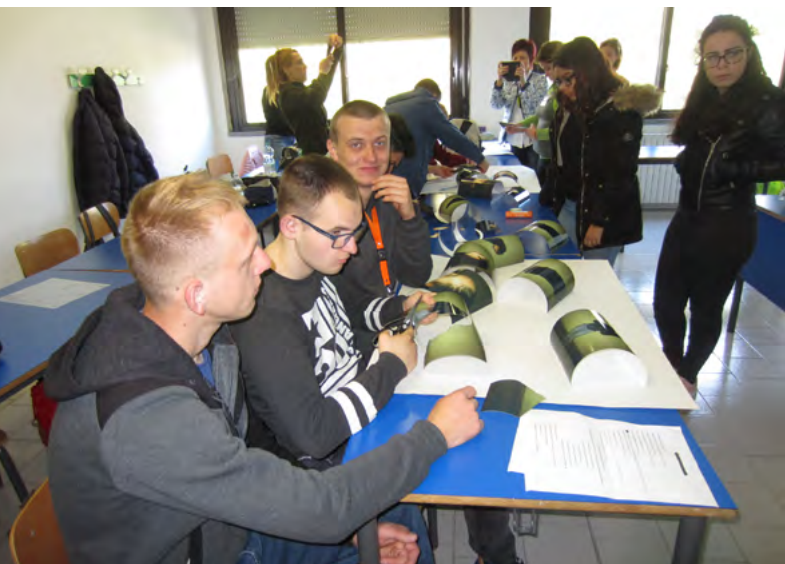
Nauczyciele systematycznie organizowali dla uczniów tematyczne lekcje pokazowe, dni międzynarodowe poszczególnych krajów, warsztaty świąteczne, zajęcia plastyczne, techniczne, ogrodnicze, muzyczne oraz zajęcia kulinarne. Uczestniczący w nich uczniowie mieli okazję poznać inne kultury, kuchnię, tradycje

i zwyczaje. Dzięki realizacji projektu uczniowie zaangażowani w niego wyjechali na egzotyczną Sycylię. Wyjazd ten był dla nich niezwykle przeżyciem, okazją do pierwszego lotu samolotem, pierwszej kąpieli w Morzu Śródziemnym. Podczas pobytu uczniowie uczestniczyli w różnych warsztatach tematycznych: muzycznych, artystycznych, teatralnych, nawiązali nowe znajomości, poznali piękno tamtego miejsca. Zdobyli także nowe doświadczenia kulinarne, co dla uczniów kierunku gastronomicznego – przyszłych kucharzy – będzie niezwykle cenne w ich pracy zawodowej.

Projekt Erasmus C.H.A.N.G.E od początku swojej realizacji istniał w umysłach wszystkich uczestników. Służyło temu dobrze rozpoznawalne logo, hymn projektowy oraz promujące realizację projektu zaangażowane zespoły nauczycieli i uczniów.

W trakcie naszego projektu zapoznano nauczycieli z innowacyjnymi metodami pracy z uczniami z różnymi niepełnosprawnościami np. terapią piaskiem i światłem, terapią ręki, hortiterapią oraz sensoplastyką. Nauczyciele poszerzyli swoją wiedzę o nowe metody

pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Projekt był także okazją do udziału w różnych warsztatach, prelekcjach, konferencjach zarówno stacjonarnych, jak i on-line, poświęconych metodom i różnym formom pracy dydaktyczno-terapeutycznej z uczniami autystycznymi. Liczne spotkania były źródłem wiedzy, zdobywania umiejętności praktycznych oraz ciekawych materiałów dydaktycznych dotyczących m.in. Treningu Umiejętności Społecznych. Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach metodycznych m.in. na temat programu profilaktyki i promocji zdrowia Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej, metody wspomaganie rozwoju psychomotorycznego, edukacji i terapii – Metoda Dobrego Startu prof. M. Bogdanowicz, rodzaje terapii oraz metod pracy w ramach wspomagania rozwoju dziecka, a także metody terapii Biofeedback. W trakcie realizacji projektu wszyscy uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę na temat rewalidacji dzieci z zaburzeniami sensorycznymi oraz zaburzeniami zachowania. Projekt stworzył okazję do poznania szkół w poszczególnych krajach

– specyfikę ich funkcjonowania, jak również innowacyjne rozwiązania w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczyciele mieli okazję doświadczyć, jak ogromne znaczenie dla optymalnego rozwoju dzieci, uczniów ma przyjazność i przytulność środowiska edukacyjnego.

Projekt Erasmus C.H.A.N.G.E systematycznie funkcjonował w przestrzeni internetowej – posiada swoją stronę internetową oraz grupę na Facebooku. Pod tym samym tytułem *Collaboration to Have New Abilities as New Goals of*

Education C.H.A.N.G.E realizowany jest równocześnie projekt e-Twinning.

W październiku 2021 roku został złożony raport z realizacji projektu w SOSW. Projekt oraz wszystkie podjęte działania zdobyły uznanie pracowników agencji FRSE realizującej projekty Erasmus plus w Polsce. Dodatkowo projekt został zaliczony do przykładów dobrych praktyk i może w przyszłości służyć innym instytucjom realizującym podobne projekty jako źródło inspiracji.

Monika Pęcak

Ze speed-ballem w świat

Leżajska placówka dydaktyczno-wychowawcza swoimi działaniami pokazuje, że nadąża za trendami wyznaczanymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów zdrowotnych dzieci i młodzieży – podopiecznych SOSW.

Końcówka 2021 roku, to czas wzbogacenia oferty sportowej placówki o profesjonalny i certyfikowany sprzęt do uprawiania sportu i rekreacji w każdym miejscu, gdzie znajdują się jej wychowankowie. Dyscyplina i gra o której mowa, liczy sobie już około 40 lat i cieszy się ogromną popularnością w krajach, które kojarzą się często z okresem urlopowym. Gra powstała w Egipcie za przyczyną rodziny grającej wyczynowo w tenisa ziemnego, czyli zalicza się do grupy „gier raketowych”, rozgrywanych za pomocą rakiety z tworzywa sztucznego, zbliżonej nieco wyglądem do rakiety tenisowej lub squasha. Niewątpliwą zaletą gry jest dostępność cenowa certyfikowanego sprzętu, jego wytrzymałość i wszechstronne zastosowanie.

W speed-ballu (w wolnym tłumaczeniu: Szybka Piłka), bo tak się nazywa ta dyscyplina, która dotarła do Polski za przyczyną mieszkańca Podkarpacia 8 lat temu, można grać dokładnie wszędzie, czyli na sali bądź hali sportowej, na boisku trawiastym lub sztucznym, na placu zabaw, przy plenerowych siłowniach, na plaży, w parku, na stoku narciarskim, w stadninie koni, strzelnicy i w przydomowym ogródku.

Kto może grać w speed-balla? Dokładnie każdy. 8 lat rozwoju tej gry na gruncie polskim dowodzi, że taka rywalizacja i zabawa na początku przygody sportowej znajduje zwolenników w każdej grupie wiekowej. Grają dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, studenci, seniorzy i za ich pośrednictwem speed-ball staje się również sportem rodzinnym. Polska jest jednym z najmłodszych krajów pod względem stażu członkostwa w Światowej Federacji Speed-ball i jednocześnie najprężniej rozwijającym oraz liczącym się w międzynarodowej rywalizacji.

Dlaczego speed-ball trafił do leżajskiego ośrodka? Ta gra, oprócz ścieżki rozwoju zawodniczego, ma również kilka aspektów, które wskazują, że SOSW może zaadaptować ją u siebie, dla dobra swoich wychowanków. Powoduje u każdego początkującego gracza, ogromną dawkę radości i wywołuje uśmiech na twarzy oraz poczucie odniesionego sukcesu, kiedy uda mu się trafić rakieta w piłeczkę, przymocowaną do statywu na sztywnej żyłce. Trening każdorazowo wspomaga rozładowanie nadmiaru energii, koncentrację uwagi, koordynację ruchową, pobudza do aktywności obydwie półkule mózgowe, ponieważ jest to jedyna gra raketowa na świecie, gdzie w rozgrywce indywidualnej, gramy dwoma rękami. Dzięki temu właśnie, można speed-ball traktować jako narzędzie terapeutyczne, co zostało stwierdzone przez psychologów i psychoterapeutów. Z doświadczenia Koordynatora Rozwoju Speed-ball na Podkarpacie i twórcy Speed-ballowego Klubu Zdrowego Życia, a jednocześnie nauczyciela SOSW w Leżajsku wynika, że mogą się w tej dyscyplinie odnaleźć osoby, których stan zdrowia nie pozwala na inne aktywności. Doświadczenie to zdobywane było podczas treningów z osobami z deficytami rozwojowymi, z dysfunkcjami narządu ruchu, cierpiącymi na depresję czy stany lękowe, z osobami jeżdżącymi na wózkach inwalidzkich, z osobami zmagającymi się z niedowidzeniem i niedosłuchem, chorymi na boreliozę i wieloma jeszcze innymi przypadłościami. Treningi w SOSW w Leżajsku będą już teraz odbywały się regularnie w każdą środę dla wychowanków po to, aby wyłonić reprezentację ośrodka na wszystkie zawody odbywające się w naszym kraju. Misją SOSW jest również dzielenie się tą spor-

towną nowością z innymi placówkami po to, aby z czasem rozgrywać zawody regionalne, wojewódzkie, a w konsekwencji doprowadzić do rozegrania Mistrzostw Polski Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych i wprowadzić speed-ball, jako nową konkurencję na olimpiadach specjalnych.

Z racji tego, że leżajska placówka jest pierwszą w Polsce zapewniającą uczniom kontakt z tą dyscypliną, a wychowankowie coraz chętniej biorą udział w treningach, poczyniono już pierwsze kroki w promocji speed-balla w bliższych placówkach w kraju.

Ambicje dyrekcji szkoły i pedagogów w niej pracujących są bardzo śmiałe, ponieważ to Leżajsk ma być Stolicą Polskiego Speed-balla Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych, z mistrzostwami Polski tych środowisk włącznie. To w Leżajsku będą się odbywały zajęcia promujące tę formę sportu i rekreacji, ale również zachęcające wszystkich, którzy będą chcieli zaadaptować speed-balla u siebie, do ukończenia kursu instruktorskiego i propagowania dyscypliny w swoim ośrodku i środowisku lokalnym.

Jeśli ktokolwiek z czytelników zainteresował się tą egzotyczną grą lub zainspirował się do jej poznania i chce zyskać szerszą wiedzę, umiejętności, a w perspektywie poszerzyć swoje kompetencje zawodowe oraz zostać instruktorem tworzącym historię polskiego speed-balla, można takich informacji zaczerpnąć za pośrednictwem sekretariatu SOSW w Leżajsku. Zaangażowani już dziś w treningi pracownicy i uczniowie ośrodka mówią jednym głosem: „Idziemy ze speed-ballem z Leżajska w świat”.

Jacek Kościelny

Radość tworzenia

Szwajcarski psycholog Jean Piaget powiedział kiedyś, że:

Głównym celem szkoły jest tworzenie ludzi zdolnych do robienia rzeczy nowych, a nie tylko powtarzania tego, co zrobili inne pokolenia.

I w tym stwierdzeniu mieści się cała prawda o współczesnej edukacji młodego pokolenia. Oczywiście kreatywność samodzielnego myślenia i działania musi mieć mocne podstawy w wiedzy teoretycznej, bez której trudno rozwinąć skrzydła w jakiegokolwiek dziedzinie. Nauczyciel musi więc działać dwutorowo: po pierwsze przekazać i utrwalić wiedzę, po drugie inspirować i zachęcać swoich uczniów do wykorzystania jej w praktyce w sposób mądry i twórczy. W tym celu w szkołach organizowane są różnego rodzaju konkursy, turnieje, przeglądy i festiwale, które stwarzają młodzieży doskonałą przestrzeń do zaprezentowania swojej wiedzy i umiejętności. Takie formy współzawodnictwa mają szczególne znaczenie w szkolnictwie specjalnym. Uczniowie Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. św. Jana Pawła II w Leżajsku bardzo chętnie prezentują swoje talenty szerszej publiczności. W pierwszym semestrze br. szkolnego wzięli udział w trzech ważnych wydarzeniach.

Pierwszym z nich był I Wojewódzki Konkurs Fotograficzny „Jesień w obiektywie” zorganizowany przez Zespół Szkół Specjalnych w Rzeszowie. W konkursie wzięło udział 112 uczniów z 13 placówek. Celem konkursu było zainteresowanie młodych ludzi otaczającą nas przyrodą, uświadomienie na jej piękno oraz propagowanie pasji fotografowania. Z leżajskiego ośrodka udział wzięło 15 uczniów, którzy wykonali piękne zdjęcia o tematyce jesienniej. Natalia Bożek, reprezentantka Szkoły Przysposabiającej do Pracy, zajęła III miejsce. Gratulujemy Natalii i życzymy dalszych sukcesów. Dodatkową inspiracją, będącą pokłosiem tego wydarzenia, będą wiosenne warsztaty fotograficzne dla uczniów SOSW, ponieważ zainteresowanie fotografią rzeczywiście wzrosło, co bardzo cieszy nauczycieli.

Drugim ważnym wydarzeniem kulturalnym był udział uczniów w VII edycji Wojewódzkiego Festiwalu Dla Dzieci i Młodzieży z Niepełnosprawnością Intelktualną „I TY MASZ TALENT” zorganizowanym przez Zespół Szkół Specjalnych w Dębicy. Z uwagi na sytuację związaną z pandemią, tegoroczni uczestnicy prezentowali swoje talenty w formie nagrań audio-video. SOSW był reprezentowany przez grupę aktorów z klas Szkoły Przysposabiającej

Zdjęcie wykonane przez Natalię Bożek – III miejsce w konkursie fotograficznym

do Pracy, która nagrała krótki film pt. „Światło miłości” i wywalczyła I miejsce w konkursie.

Trzecie wydarzenie jest ściśle związane z minionym okresem Świąt Bożego Narodzenia. Od początku działalności SOSW w Leżajsku, jedną z najpiękniejszych tradycji, która na stałe wpisała się w kalendarz uroczystości szkolnych, była organizacja spotkania opłatkowego. Jedyne takie spotkanie, które w tym szczególnym okresie kolędowym łączyło całą społeczność ośrodka: uczniów, nauczycieli, wszystkich pracowników, rodzi-

ców, zaprzyjaźnioną młodzież z kół wolontariackich z leżajskich szkół średnich oraz wielu darczyńców. Niestety, mija już drugi rok pandemii, kiedy nie możemy się razem spotkać przy wspólnym stole wigilijnym. Z ogromnym żalem wspominamy radosne kolędowanie, pełne wzruszeń życzenia, obdarowywanie się upominkami. Ale nie możemy poddawać się zniechęceniu. Wszak czar Bożego Narodzenia nigdy nie gaśnie! Dowodem tego jest film o znamiennym tytule „Światło”, w powstanie którego zaangażowali się uczniowie naszego ośrodka z wszystkich poziomów nauczania: szkoły podstawowej, branżowej, przysposabiającej do pracy oraz klas dla uczniów z autyzmem. Serdecznie zapraszamy do obejrzenia kilku historii ludzi żyjących w mrokach smutku, tęsknoty, odrzucenia i samotności. Ludzi, którzy otrzymali światło nadziei, miłości i pokoju. I tego ŚWIATŁA życzymy każdemu z Was w całym 2022 roku.

Kod do obejrzenia filmu „Światło”

Aneta Szpila

Historię walk nad dolnym Sanem jesienią 1914 roku wypełnia opowieść o licznych próbach sforsowania rzeki najpierw przez armię austro-węgierską, a następnie rosyjską. Do miejsc najważniejszych walk, obok Niska, Rudnika, Leżachowa, Jarosławia i Radymna należy zaliczyć podłęzajski Rzuchów. Najlepszym świadectwem ofiarności żołnierzy są, obok liczby poległych, przyznane później wysokie odznaczenia. Tym razem opowiem o trzech rosyjskich oficerach, którzy z poświęceniem walczyli na naszej ziemi jesienią 1914 roku.

Wschodni brzeg Sanu, na którym stoją zabudowania Rzuchowa, dawał wojsku rosyjskiemu sporą przewagę. Jest on nieco wyższy i porośnięty, co pozwalało carskim żołnierzom dozorować rzekę z ukrycia. Natomiast jednostki austro-węgierskie, które próbowały się do niej zbliżyć, musiały najpierw pokonać ponad kilometrowy odcinek niemal zupełnie płaskiego terenu. Domy i budynki gospodarcze na prawobrzeżu pozwalały też Rosjanom ukryć ich mordercze karabiny maszynowe. O ile jednak Rzuchów stał się silną redutą, rosyjskie okopy oddalały się od Sanu na południe od wsi i dopiero kawałek dalej powracały nad rzekę. Rzeczą powszechnie znaną jest to, że najsłabszym punktem frontu jest zawsze styk dwóch jednostek. I właśnie pod Rzuchowem w październiku 1914 roku spotykały się odcinki rosyjskiej 13. i 32. Dywizji Piechoty. Gdy nad ranem 14 października 49. Brzeski Pułk Piechoty z 13. DP zmienić miał batalion sąsiedniej dywizji, nie zajął całego przypisanego mu odcinka, co poważnie osłabiło rosyjską obronę.

Rosyjscy bohaterowie boju pod Rzuchowem

Krzyż Kawalerski (IV klasa) Orderu Świętego Jerzego (źródło www.vechorka)

14 października 1914 r. żołnierze austro-węgierskiego XIV Korpusu utworzyli przyczółek na polach między Rzuchowem a Piskorowicami. Rosjanie, początkowo zaskoczeni, wykorzystali wspomniane wcześniej zalety terenu, którego bronili. Dramatyczny bój zakończył się ewakuacją sił habsburskich, którą rozpoczęto nocą z 15 na 16 października. Trzy bezpośrednio zaangażowane w walkę rosyjskie pułki piechoty (49., 51. i 125.) straciły łącznie w rannych, zabitych i zaginionych 1125 ludzi. Straty atakujących były nieco większe (ok. 1200-1300 żołnierzy).

Postawa trzech rosyjskich oficerów w tym boju została nagrodzona wysokimi wojsko-

wymi odznaczeniami. Otrzymali oni bowiem Ordery Świętego Jerzego IV klasy. Pełna, oficjalna nazwa tego odznaczenia brzmi „Order Wojskowy Świętego Męczennika i Zwycięzcy Jerzego”. Był jednym z najważniejszych odznaczeń carskiej Rosji – ustanowiła go caryca Katarzyna II pod koniec XVIII wieku, a znieśli dopiero bolszewicy. Od 1992 roku, kiedy został odnowiony, jest najwyższym odznaczeniem Federacji Rosyjskiej. Odznaczenie ma formę krzyża, a na przecięciu jego ramion znajdował się medalion przedstawiający św. Jerzego na koniu, zabijającego smoka. Wstęga orderu posiadała czarno-pomarańczowe pasy. Order Świętego Jerzego był zasadniczo odznaczeniem oficerskim – nagrodą za zasługi w boju. Jego IV (najniższą) klasę mogli od połowy XIX wieku otrzymywać także podoficerowie i szeregowi.

Poniżej przytaczam uzasadnienia zawarte we wnioskach o odznaczenie trzech oficerów, którzy wykazali się męstwem w walkach o Rzuchów. Pojawiające się w nich daty dzienne dostosowałem do kalendarza gregoriańskiego. W tekstach tych pojawia się nazwa „zu Rzuchów”, którą Rosjanie zaczerpnęli z austriackich map sztabowych. Rzuchów dość nieszczęśliwie znalazł się na dwóch arkuszach map – nazwę właściwą na niesiono przy północnej części wsi na górnym arkuszu („Leżajsk”), natomiast na dolnym („Jarosław”) południową część wsi opisano „zu Rzuchów” (niem. *do Rzuchowa*). W praktyce chodzi jednak o to samo miejsce.

Dmitrij Mielnickij (Дмитрий Мельничий)

kapitan, dowódca 1. baterii 7. dywizjonu haubic

Za to że będąc w składzie 13. Brygady Artylerii w walce 14 października 1914 r. o przeprawę przez San koło wsi Rzuchów, znajdując się ze swoją półbaterią pod najmocniejszym ogniem czterech baterii nieprzyjacielskich – nie tylko zatrzymał ogniem parcie przeważających sił przeciwnika, ale także zmusił go do wycofania. W walce tej z poświęceniem skupił na swoich czterech działach ogień sześciu baterii, czym nie pozwolił im operować przeciwko naszej piechocie, dając jej tym samym możliwość utrzymania swoich pozycji.

Konstantin Milejko (Константин Милейко)

podpułkownik 49. Brzeskiego Pułku Piechoty im. Jego Imperatorskiej Wysokości Wielkiego Księcia Michała Michajłowicza (13. Dywizja Piechoty)

Za to, że w walkach w okresie od 14 do 16 października 1914 r. nad Sanem, przy próbach przeprawy przeciwnika pod Rzuchowem i „zu Rzuchów”, którym towarzyszył stały i silny ogień artylerii, dowodząc walką z wyjątkowym męstwem, zimną krwią i umiejętnościami dowódczymi, pozwolił przeciwnikowi na załadowanie żołnierzy do pontonów i odbicie od brzegu – wtedy celnym ogniem karabinów maszynowych, broni ręcznej i artylerii skosił żołnierzy wroga znajdujących się na tratwach i pontonach, zatapiając te ostatnie lub pozwalając spływać im z biegiem rzeki i tym sposobem odparł wszystkie uporczywe próby przeprawy się przeciwnika na nasz brzeg.

Siergiej Samborski (Сергей Самборский)

podpułkownik, dowódca 6. baterii 13. Brygady Artylerii (13. Dywizja Piechoty)

Za to, że 14, 15 i 16 października 1914 r. znajdując się pod ogniem kilku baterii i pod silnym ogniem karabinowym przeciwnika, ogniem swojej baterii przeciwdziałał wszystkim próbom przetrzucia mostów przez Austriaków przez San koło wsi Rzuchów, „zu Rzuchów” i Piskorowice, przy czym mosty i pontony zostały rozbite pociskami, a znajdujące się w nich austriackie wojska zdziesiątkowane. Dał tym broniącej przepraw piechocie możliwość utrzymania swoich pozycji i przyczynił się do powodzenia ogólnej operacji.

Za boje nad Sanem koło Leżajska przyznano jeszcze jeden Order Świętego Jerzego, ale o tym opowiem przy innej okazji.

Sławomir Kułacz

Podstawowa literatura:

Kułacz S., *Forsowanie Sanu pod Rzuchowem (14–16 X 1914)* (w druku).
Кузьмин А.В., Г.Н.Мазяркин, Д.Н.Максимов, В.Л.Юшко, *Кавалеры Военного ордена Святого Великомученика и Победоносца Георгия за период с 1914 по 1918 г.*, Москва 2008

Dzieje starostwa leżajskiego na przestrzeni wieków

Opalińscy i Potoccy (1588-1772)

cz. III.

Przejęcie starostwa leżajskiego przez rodzinę Opalińskich końcem lat 80. XVI w. od Lutomirskich [Lutomierskich] jest przedmiotem kontrowersji wśród historyków. Kazimierz Przyboś w „Dziejach Leżajską” (vide nr 1/ 2022 „Kuriera”) pisze, iż Baltazar Lutomirski był starostą leżajskim do 1583 r. po nim zaś jego syn Ramsza do 1587 r., a Andrzej Opaliński w latach 1587-1593. Nie wydaje się to ścisłe, gdyż nowsze opracowania podają inne okoliczności, a autor nie podaje źródła swojej informacji. Faktem bezspornym jest, że Baltazar Lutomirski zmarł w 1587 roku, a drzewo genealogiczne nie wymienia Ramszy jako jego syna. Dr Patrycja Gąsiorowska (Polska Akademia Nauk w Krakowie) w „Krąg rodzinny Łukasza Opalińskiego, fundatora kościoła i klasztoru bernardynów w Leżajsku” pisze: *Dnia 20 I 1588 roku uzyskał [Andrzej Opaliński] konsens na wykup tej królewszczyny po śmierci starosty sieradzkiego i leżajskiego Baltazara Lutomierskiego herbu Jastrzębiec (zm. 1586/1587), za sumę 50.000 złp, którą to spłacał jego żonie Beacie Tarnowskiej. Natomiast prof. Zbigniew Anusik (Uniwersytet Łódzki) przytacza inną datę w „Królewska krew. Polscy potomkowie Zygmunta Starego i Katarzyny Telniczanki w czasach staropolskich”: 5 lutego 1588 r. Beata Elżbieta z Tarnowa, wdowa po Baltazarze Lutomirskim, staroście sieradzkim i leżajskim, skwitowała Andrzeja Opalińskiego z sumy 10.000 florenów, zabezpieczonych przez jej zmarłego męża Baltazara Lutomierskiego na tenecie leżajskiej. Występowała jako opiekunka swych małoletnich synów: Mikołaja, Stanisława i Baltazara Jana. Andrzej Opaliński (1540-1593) z Brina herbu Łódzia był marszałkiem wielkim koronnym, starostą generalnym Wielkopolski, jednym z przywódców obozu regalistycznego za panowania Zygmunta III Wazy. Niewiele jest wiadomo o jego krótkich rządach w starostwie leżajskim. W 1590 r. scedował je za zgodą króla na swojego najmłodszego syna Łu-*

kasza (ur. 15 maja 1581 r. w Radlinie). Przed śmiercią zadbał o jego edukację, którą ukończył w kolegium jezuickim w Poznaniu, a następnie studiował w Kolonii, Moguncji i Padwie (1597-1599). Po powrocie z zagranicy w 1600 r. Łukasz Opaliński przejął samodzielne rządy w starostwie leżajskim. Wkrótce został dworzaninem królewskim, a w latach 1606-1607 r. w czasie rokoszu Zebrzydowskiego, dochował wierności Zygmuntowi III Wazie.

W latach 1607-1610 starostwo leżajskie stało się jedną z aren najsłynniejszego zatargu prywatnego w dziejach Rzeczypospolitej szlacheckiej. Starosta leżajski Łukasz Opaliński wdał się w konflikt zbrojny ze starostą zygwulskim, właścicielem Łańcuta – Stanisławem Stadnickim ze Żmigrodu zwanym „Diablem Łańcuckim”. Szacuje się, że w wojnie tej walczyło po obu stronach kilka tysięcy ludzi: najemnych żołnierzy, drobnej szlachty, czeladzi, węgierskich sabatów, Kozaków i nawet Szkotów. Swoje piętno odbiła zarówno na zainteresowanych, jak i na samym mieście Leżajsku, niejednokrotnie palonym, rabowanym i niszczone. Chyba żaden z zatargów między szlachcicami Rzeczypospolitej nie uzyskał takiego rozgłosu i pamięci wśród potomnych, jak ten, którego świadkiem była ziemia leżajska, która obarczona była ciężarem krzywd tej sąsiedzkiej wojny. Historycy doszukują się wielu przyczyn tego słynnego konfliktu. Niektórzy wskazują, że bezpośrednim impulsem był temperament Stadnickiego i zdarzenie podczas polowania, kiedy zabito jego psa. Magnat węsząc też dobry powód do zatargu, stanął po stronie ówczesnego burmistrza Leżajskiego niejakiego Godlewskiego, który był w konflikcie z podstarościm leżajskim Janem Grabińskim. Stadnicki był żądny za wszelką cenę powiększenia swoich dóbr, a dodatkowo chciał otrzymać dostęp do spichlerza miejskiego, który funkcjonował w Starym Mieście nad Sanem. Obu adwersarzy dzieliły również poglądy religijne i polityczne. Stadnicki brał udział w rokoszu Zebrzydowskiego, był przeciwnikiem króla Zygmunta III Wazy, kalwinem i miał liczne zatargi, prawie ze wszystkimi swoimi sąsiadami w ziemi przemyskiej i sanockiej. Opaliński zaś, był regalistą, gorliwym katolikiem i bardzo zamożnym magnatem. Stadnicki napadał na poddanych Opalińskiego, kiedy ten drugi próbował załagodzić sytuację. Wykorzystywał także zasoby leżajskiego starosty do własnych potrzeb. Opa-

liński nie mógł dłużej zwlekać z odwetem i rozpoczął jawną wojnę z oponentem. W listopadzie 1607 r. pod Łukawcem k. Łąki jednak poniósł klęskę, ledwie uchodząc z życiem. Zebrawszy siły dzięki pomocy licznych sojuszników m.in. księżnej Anny Ostrogskiej z Przeworska, a także króla, ruszył z wojskiem na dobra przeciwnika. W maju 1608 r. zdobył i złupił zamek w Łańcutie, biorąc do niewoli żonę Stadnickiego Annę z Ziemięckich wraz z dziećmi. W odwecie Stadnicki w lecie 1608 r. spustoszył Łąkę (główną siedzibę Opalińskiego – dobra jego żony Anny z Pileckich) oraz Leżajsk, przejmując na wiele miesięcy dobra starostwa. Mediacje królewskie i wyroki sądowe były niewykonalne, wzajemnie publikowano paszkwile, oszczerstwa i skargi. Odbływały się kolejne najazdy, okoliczne ziemie spływały krwią, a fundusze obu magnatów szybko się kurczyły. Próba rozstrzygnięcia sporu w trybunale lubelskim końcem 1609 r. zakończyła się fiaskiem. 15 lipca 1610 r. doszło do porażki Stadnickiego w Wojutyczach w rejonie Sambora, dokąd przeniósł się oczekując na kolejne zaciągi najemników z Siedmiogrodu. Ta wyczerpująca sąsiedzka wojna zakończyła się 20 sierpnia 1610 r., kiedy po długim pościgu Stadnicki został osaczony i zabity w Tarnawie koło Chyrowa przez Kozaków księżnej Ostrogskiej, wiernej sojuszniczki Opalińskiego. Kłótnia magnatów przyniosła nie tylko wyniszczenie materialne obu przeciwników, ale i liczne zniszczenia, które w szczególności dotknęły starostwa leżajskie i łańcuckie. W konflikcie ucierpiała ludność, która przez najbliższy czas musiała zmagać się z głodem, brakiem upraw i przede wszystkim wysokimi podatkami.

W nagrodę za wierność, stale przebywając w otoczeniu króla i chroniąc go podczas zamachu Michała Piekarskiego 15 listopada 1620 r., Opaliński otrzymał tytuł marszałka nadwornego. W marcu 1623 r. dokonał przekazania starostwa na królową Konstancję Habsburżankę (żonę króla Zygmunta III Wazy). W lutym 1631 r. został mianowany marszałkiem wielkim koronnym, a we wrześniu otrzymał dożywocie na starostwie leżajskim. Łukasz Opaliński należał do najbogatszych magnatów w Koronie. Posiadał w różnych okresach ok. 100 wsi, 15 starostw i miasto Tyczyn. Majątek oprócz ojcowizny, zdobywał drogą nadeń królewskich i trzem ożenkom. Dla poddanych był bardzo surowym i wymagającym panem. Siłą wymagał na nich po-

Łukasz Opaliński (1581-1654)
marszałek wielki koronny

winności i posłuszeństwa, co wywoływało nawet zbrojny opór. W obronę poddanych zaangażował się nawet król, ale nie przyniosło to żadnego skutku. W odpowiedzi usłyszeli od podstarościego Jana Grabińskiego: *a wiecie wy chłopie, że pan starosta leżajski tu królem*. Był gorliwym katolikiem. Po zwycięstwie nad Stadnickim, jako wotum wdzięczności razem z żoną ufundował kościół i klasztor oo. bernardynów w Leżajsku (1618-1637), a w 1625 r. przekazał im spory teren z lasem. Po wycofaniu się z życia publicznego w 1650 r. przebywał albo w swoich dobrach albo w klasztorze bernardynów. Zmarł 11 listopada 1654 r. w Wisznicach na Podlasiu, skąd przewieziono jego ciało i pochowano w podziemiach kościoła w Leżajsku.

Opaliński był w młodości typem warcholą i hulaki. Jako marszałek okazał się człowiekiem statecznym i sumiennym. Charakterystyka jego osoby została podana w 1636 r. przez biskupa Larissy Honorata Viscontiego, nuncjusza w Polsce, który pisał: *Wielkim marszałkiem koronnym jest teraz Łukasz Opaliński, znakomitego urodzenia, którego familia wysokie zawsze piastowała dostojęństwa. Król Zygmunt lubił go i nadał mu znaczne dochody. Zdatny, rozsądny, dobry katolik, ale może aż nadto lubił wesołe życie, przez co nie lepiej może sprawował rzeczy publiczne, niżeli rządził własnym majątkiem, którego straciwszy część znaczną przez rozrzutność lub niedbalstwo, przebywa obecnie we Włoszech, nie mogąc stosownie do swego stanu utrzymać się w kraju*.

Wobec braku męskiego potomka cały majątek Łukasza Opalińskiego przeszedł na jego zięciów, a wdowa po nim Elżbieta z Firlejów, 4 listopada 1655 r. przekazała starostwo leżajskie na swego zięcia, starostę halickiego Andrzeja Potockiego herbu Pilawa, męża Anny Rysińskiej, swej córki z drugiego małżeństwa. Rodzina Potockich z ojca na syna zarządzała starostwem do 1772 r. Byli nimi: Andrzej Potocki, hetman polny koronny (do 1692 r.), Józef, hetman wielki koronny, zasłużony przy koronacji Cudownego Obrazu Matki Bożej Leżajskiej w 1752 r. (1694-1732), Stanisław (1732-1754), Franciszek Ksawery (do 1757 r.) i Józef, krajczy wielki koronny, budowniczy murowanego zespołu Dworu Starościńskiego (do 1772 r.).

Wojna Opalińskiego ze Stadnickim była początkiem nieszczęść, jakie spadły na starostwo leżajskie w XVII wieku. Zaraza i wielki pożar w 1623 r. zdziesiątkowały mieszkańców do tego stopnia, iż z duchownych w mieście i okolicy ocalał tylko proboszcz ks. Feliks Skaryszewski. Najazd tatarski Kantymira Murzy rok później zniszczył resztę drewnianych zabudowań. Ocalał tylko ukończony w 1617 r. murowany, obronny kościół farny pw. Trójcy Świętej oraz dwór starościński. Trzydniowy pobyt Szwedów w marcu 1656 r., najazd wojsk siedmiogrodzkich księcia Jerzego Rakoczego w 1657 r. oraz ostatni najazd tatarski

w 1672 r. spowodowały ogromne zniszczenia miasta i okolicy, z których starostwo nie mogło się podnieść przez kolejne dziesięciolecia. Nie lepiej było również początkiem XVIII wieku w trakcie trzeciej wojny północnej. Szwedzi w latach 1702-1704 ponownie przewijali się przez starostwo, podobnie jak wojska konfederacji tarnogrodzkiej walczące ze stronnikami Sasów w 1715 r. Na dodatek w latach 1705-1723 miasto sześciokrotnie nawiedziły katastrofalne zarazy. Potoccy rzadko przebywali w Leżajsku. Wybierali zespół folwarczno-pałacowy w Tarnawcu, położony na południowym krańcu wsi Kuryłówka w ramieniu rzeki Złotej. Rządy w ich imieniu sprawowali podstarościowie, będący de facto dzierżawcami, którzy przede wszystkim dbali o własne zyski z eksploatacji dóbr starościńskich i nadmiernego wykorzystywania chłopów, których położenie w porównaniu z wiekiem XVI uległo znacznemu pogorszeniu.

W 1649 r. na terenie starostwa leżajskiego istniały 24 osady – miasto Leżajsk oraz wsie: Brzoza (Brzoza Królewska), Brzyska Wola, Dębno, Giedlarowa, Hucisko, Janda, Jastrzębiec, Jelna, Judaszówka, Kuryłówka, Luchów, Łukowa, Ożanna, Ruda, Rzuchów, Sarzyna, Siedlanka, Stare Miasto, Tarnawiec, Wierzawice, Wola Zarczycka, Wólka Łamana, i Wólka Niedźwiedzka. Gospodarka folwarczno-pańszczyźniana opierała się na uprawie żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa, prosa, tatarski, grochu oraz lnu i konopi. W 1607 r. było w starostwie 7 folwarków starościńskich: giedlarowski, wierzawicki, brzozański, sarzyński (rudzki), staromiejski (łukowski), tarnawiecki (kuryłowski) i wolski. Lustracja starostwa w 1765 r. wymienia już 14 folwarków starościńskich, 6 wójtowskich i 5 duchownych, w sumie 25 przypadających na 22 miejscowości wymienione w dokumencie. Na terenie starostwa istniały w tym czasie cztery parafie obrządku łacińskiego: leżajska (od 1400 r.), giedlarowska (od 1439 r.), wolska (od ok. 1589 r.) i sarzyńska (od 1598 r.). Część wiosek położonych na obrzeżach starostwa wchodziło w skład innych parafii: Brzyska Wola i Wólka Łamana należały do parafii w Potoku, Jastrzębiec do Tarnogrodu, zaś Wólka Niedźwiedzka do Sokołowa. Jeśli chodzi o wyznawców greckokatolickich to wizytacja dekanatu jarosławskiego w 1777 r. wymienia 6 parochii z cerkiewiami na terenie byłej królewskiej leżajskiej: Leżajsk, Dębno, Stare Miasto, Kuryłówka, Brzyska Wola, Ożanna. Gmina żydowska w Leżajsku wyemancypowała się spod zwierzchności kahału w Przemysłu w połowie XVIII wieku.

Po latach stagnacji i regresu spowodowanych zniszczeniami wojennymi i klęskami elementarnymi starostwo zaczęło się z wolna podnosić pod względem gospodarczym od połowy XVIII wieku. Ważną rolę w tym procesie miał nowy ośrodek rzemieślniczy skupiony wokół klasztoru bernardynów, stano-

Józef Potocki (1673-1751) hetman wielki koronny

wiący odrębną dzielnicę. Na Podklasztorzu działali liczni stolarze, ślusarze, sukiennicy, garncarze, tokarze i pieszczelnicy. Wytwarzali oni liczne dobra przeznaczone na sprzedaż dla rzesz pielgrzymów przybywających do klasztoru. Powstawały również liczne zajazdy i karczmy nastawione na ich obsługę. Ważnym impulsem w ożywieniu gospodarczym była koronacja Cudownego Obrazu Matki Bożej 8 września 1752 r. dokonana przez biskupa przemyskiego Wacława Hieronima Sierakowskiego. Fundatorami koron byli hetman wielki koronny Józef Potocki, posiadający szerokie wpływy w otoczeniu papieża Benedykta XIV oraz jego syn Stanisław, ówczesny starosta leżajski. Zatrudnienie przy pracach renowacyjnych znaleźli wówczas liczni leżajscy rzemieślnicy. Inną pamiątką po rodzinie Potockich z okresu staropolskiego jest murowany zespół Dworu Starościńskiego, wybudowany w latach 1760-1770 przez ostatniego starostę leżajskiego, krajczego koronnego Józefa Potockiego, istniejący do dnia dzisiejszego. Pierwszy rozbiór Polski w 1772 r. przyniósł kres istnieniu starostwa leżajskiego jako odrębnej jednostki administracyjnej. (Cdn)

Roman Federkiewicz
Muzeum Ziemi Leżajskiej

Bibliografia:

Zbigniew Anusik – *Królewska krew. Polscy potomkowie Zygmunta Starego i Katarzyny Telnickanki w czasach staropolskich* [w:] Przegląd Nauk Historycznych, r. XVII, nr 2. s. 50. 2018.

Patrycja Gąsiorowska – *Krąg rodzinny Łukasza Opalińskiego, fundatora kościoła i klasztoru bernardynów w Leżajsku* [w:] A. K. Sitnik OFM, A. Dworzak [red.] Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Leżajsku. Kalwaria Zebrzydowska 2019.

Włodzimierz Łoziński – *Prawem i lewem. Obyczaje na Czerwonej Rusi w pierwszej połowie XVII wieku. T. 2. Wojny prywatne*. Lwów 1904.

Kazimierz Przyboś – *Dzieje Leżajskiego w czasach staropolskich (od roku 1524)* [w:] J. Półciwarteck [red.] Dzieje Leżajskiego. Leżajsk 2003.

J. Półciwarteck – *Położenie ludności wiejskiej starostwa leżajskiego w XVI-XVIII wieku*. Warszawa, Kraków 1972.

FESTIWAL KULTURY CHRZEŚCJAŃSKIEJ ODKRYJ ŻYCIE Z PASJĄ

LEŻAJSK

10-24
marca
2022

10
03

18:00
EUCHARYSTIA na rozpoczęcie Festiwalu
pod przewodnictwem
o. Klaudiusza Barana OFM,
Kustosza Sanktuarium Matki Bożej
Pocieszenia w Leżajsku
(Bazylika oo. Bernardynów w Leżajsku)

19:00
MUNIEK STASZCZYK I PRZYJACIELE
Koncert akustyczny
(Aula FOK)

11
03

19:00
TOMASZ ROŻEK
„Czy sztuczna inteligencja jest etyczna?”
(Aula FOK)

12
03

19:00
PAWEŁ DOMAGAŁA
Koncert
(Aula FOK)

13
03

14:00, 16:30 i 19:00
TEATR A
Sztuka teatralna „Akwarele z podróży”
(Aula FOK)

14
03

9:00 i 11:00
TEATR A
Sztuka teatralna „Akwarele z podróży”
(Aula FOK)

16:30 i 19:00
TEATR A
Sztuka teatralna „Pasja”
(Aula FOK)

15
03

19:00
ILONA ADAMSKA
„Kiedy kobiecość spotyka się z wiarą”
(Aula FOK)

16
03

9:00 i 11:00
ILONA ADAMSKA
„Kiedy kobiecość spotyka się z wiarą”
(Aula FOK)

16:30 i 19:00
PIOTR DENISIUK
„Odkryj świat iluzji”
(Aula FOK)

17
03

9:00 i 11:00
PIOTR DENISIUK
„Odkryj świat iluzji”
(Aula FOK)

19:00
WOJCIECH MAKOWSKI
„Bo mi się chce”
(Aula FOK)

18
03

9:00 i 11:00
WOJCIECH MAKOWSKI
„Bo mi się chce”
(Aula FOK)

19:00
AGNIESZKA MUSIAŁ
Koncert
(Aula FOK)

19
03

16:00 i 19:00
LEXY CHAPLIN
„Odkryj życie z pasją”
(Aula FOK)

20
03

19:00
TADEUSZ SYKA
„Wyszyński-zemsta czy przebaczenie”
Spotkanie z reżyserem oraz projekcja filmu
(Aula FOK)

21
03

8:30 i 11:00
TADEUSZ SYKA
„Wyszyński-zemsta czy przebaczenie”
Spotkanie z reżyserem oraz projekcja filmu
(Aula FOK)

19:00
**MAGDALENA WOLIŃSKA-RIEDI
I ADAM BUJAK**
„Pasje Świętego Jana Pawła II”
(Aula FOK)

22
03

9:00 i 11:00
EDZIO&JAN ELF&DJ FALA
„Fala zmian”
(Aula FOK)

19:00
KAROL OKRASA
„Ognia daj...”
(Aula FOK)

23
03

16:30
CEZARY ŻAK
„Aktor. Zawód czy posłannictwo?”
(Aula FOK)

24
03

12:00
EUCHARYSTIA na zakończenie Festiwalu
pod przewodnictwem **o. Bartymeusza Kędziora OFM**,
dyrektora Franciszkańskiego Ośrodka Kultury w Leżajsku
(Bazylika oo. Bernardynów w Leżajsku)

16:30
KARDYNAŁ GERHARD LUDWIG MÜLLER
„Kultura Ewangelii”
(Aula FOK)

Wydarzenia towarzyszące: •warsztaty kulinarne z Karolem Okrasą •wystawa zdjęć Adama Bujaka •wykłady z teologii

**BILETY
DO NABYCIA**

- w FOK Café w godzinach 16:00-19:00
- pisząc wiadomość prywatną na nasz fanpage

www.fkch.pl

www.fok-lezajsk.pl

SPONSORZY

ORGANIZATOR

PATRONAT HONOROWY

PATRONI MEDIALNI

XIV Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu

28 stycznia w Muzeum Ziemi Leżajskiej odbyły się XIV Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu na Podkarpaciu.

Wydarzenie rozpoczął koncert w wykonaniu uczniów z Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Leżajsku. Kolejną częścią wydarzenia było wysłuchanie przez zgromadzonych prelekcji dot. leżajskiej oraz rudnickiej społeczności żydowskiej z okresu do 1939 roku. Prelekcję przeprowadziła Barbara Tutka, prezeska Fundacji „Ocalić od zapomnienia” im. Stanisławy Tutki.

Dodatkową atrakcją obchodów było otwarcie i zwiedzenie wystawy czasowej przygotowanej w ramach obchodów przez Muzeum Ziemi Leżajskiej oraz wspomnianą fundację. Na wystawie zaprezentowano zdjęcia mieszkańców Rudnika oraz Leżajska wyznania mojżeszowego oraz judaika, m.in. fragment macewy odnaleziony na rynku, a pochodzący z leżajskiego kirkutu z miejsca pochówku zmarłej 4 dnia miesiąca tiszri (w kalendarzu gregoriańskim: wrzesień-październik, lata 50-80 XIX w.) kobiety o imieniu Liba, potomki-

ni cadyka Elimelecha; kłaf czyli zwitek pergaminu na którym znajdują się wersety z Tory, a konkretniej z Księgi Powtórzonego Prawa: „Słuchaj Izraelu...”, który umieszcza się w mezuzie zawieszanej na zewnętrznej prawej framudze drzwi; menorę, tj. świecznik siedmiomiarowy; kieliszki, kubki i pucharek kiduszowy, skarbonkę na zakup ziemi pod przyszłe państwo Izrael i jego zasiedlenie; skarbonkę CeKaBe Leżajsk, lampki chanukowe, medalion ofiarowywany nowożeńcom, zapewniający liczne potomstwo; balsaminki na wonne zioła, używane na zakończenie szabasu; drejdel czyli bączek służący do gry podczas święta Chanuka, Netila – naczynia służące do rytualnego obmycia rąk przed modlitwą, a także modlitewniki na święto Paschy po gruntownej konserwacji.

W uroczystościach udział wzięli: Starosta Leżajski Marek Śliż, Radni Rady Muzeum Ziemi Leżajskiej wraz z przewodniczącym dr. Da-

riuszem Półwiałkiem oraz jej członkiem Stanisławem Chmurą. Ponadto w obchodach uczestniczyli: Marek Krauz Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury Gminy Leżajsk, Prezes Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich w Leżajsku Jacek Płochocki, Prezes Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego – koło w Leżajsku Andrzej Szumilas, przedstawiciele Sarzyńskiego Stowarzyszenia Eksploracyjnego „Sarzyńscy Zwiadowcy Historii”, lokalni hobbyści, pasjonaci historii oraz mieszkańcy z terenu powiatu leżajskiego.

Organizatorzy składają serdecznie podziękowania Dyrektorowi Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Leżajsku Stanisławowi Jaworskiemu (również obecnemu w trakcie wydarzenia) za zapewnienie oprawy muzycznej w trakcie uroczystości.

MZL

Józef Zych

- legendarny marszałek, ikona polskiego parlamentu

Tekst przygotowany przez dr. Romana Fulneczka, prof. WSH, Rektora Wyższej Szkoły Handlowej we Wrocławiu z okazji 25. rocznicy uchwalenia Konstytucji RP.

Na wstępie chciałbym w sposób szczególny podkreślić, że kontynuuję wspaniałe dzieło profesora dwóch Uniwersytetów: Gdańskiego i Toruńskiego śp. Wojciecha Szwajdlera dokumentowania życia i działalności prof. dr. Józefa Zycha, rodaka ziemi leżajskiej, czyli niejako na bieżąco uzupełniam biografię opracowaną przez tego wybitnego naukowca „Józef Zych. Na przekór losowi”.

31 maja 2021 r. uczestniczyłem w uroczystości otwarcia w Muzeum Ziemi Leżajskiej wystawy poświęconej życiu i działalności tego wybitnego polityka i syna ziemi leżajskiej. Jestem wdzięczny dyrekcji Muzeum Ziemi Leżajskiej oraz władzom samorządowym powiatu Leżajskiego za zorganizowanie tej wystawy. Przybliżyła ona w sposób wyjątkowy rolę, jaką po 1989 r. odegrał J. Zych w polskiej polityce, w dążeniu do NATO oraz Unii Europejskiej.

Ewenementem w polskim życiu politycznym jest to, że polityk tej rangi zajmował się pracą naukową.

Napisał 20 książek o tematyce prawniczej oraz ponad 300 artykułów. Jest znany w niemal całej Europie i wysoko ceniony we Francji, Niemczech czy Stanach Zjednoczonych oraz w innych państwach świata. Czym zasłużył się J. Zych, że w kręgach parlamentarnych, politycznych i społecznych uchodzi za legendarnego marszałka Sejmu RP, ikonę polskiego parlamentaryzmu?

Aby odpowiedzieć na tak postawione pytanie, należy sięgnąć do 1989 r. a więc daty przełomowej w polskiej państwowości. W tym czasie J. Zych pełni obowiązki Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych i uchodzi za jednego z najważniejszych twórców ustawy o radcach prawnych oraz samorządu radcowskiego. Wtedy jest już po doktoracie na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu, a jego promotor prof. dr hab. Andrzej Wąsiewicz przepowiada mu karierę na-

ukową. J. Zych ma już temat pracy habilitacyjnej, a jego praca wkrótce zostaje wydana w formie książkowej „Wypadkowość dzieci i młodzieży szkolnej, aspekt cywilno-prawny i ubezpieczeniowy”. Los chciał jednak inaczej, czego nigdy nie wybaczył Zychowi jego promotor. W wyborach do Sejmu RP w 1989 r. Zych po raz pierwszy zostaje wybrany na posła znakomitą wynikiem. Już w dwa miesiące po wyborach wybrany zostaje przez Klub jeszcze wtedy ZSL na przewodniczącego Klubu, który wówczas liczył 135 posłów i senatorów. Wkrótce po raz pierwszy zostaje wybrany na wicemarszałka Sejmu RP. Funkcję tę pełnił w trzech kadencjach Sejmu. W 1995 r. zostaje wybrany na marszałka Sejmu, taką większością głosów, którą nie może się poszczycić żaden następny marszałek sejmu w Polsce. Na 405 głosujących posłów na J. Zycha głosowało 402, przeciwnych nie było, 3 w tym sam marszałek wstrzymało się od głosu. Z chwilą wyboru na marszałka Sejmu Józef Zych obejmuje stanowisko przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego. Jest to ważny moment, gdyż Zgromadzenie Narodowe pracuje nad projektem Konstytucji uchwalonej 2 kwietnia 1997 r. Zychowi przypada w tych skomplikowanych czasach (29 ugrupowań politycznych, 12 parlamentarnych, 7 projektów Konstytucji, najróżniejsze koncepcje) przeprowadzenie Zgromadzenia Narodowego przez skomplikowaną procedurę, aż do uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polski. W pracach nad projektem Konstytucji jego rola była podwójna. Najpierw przewodniczył Komisji Regulaminowej Zgromadzenia Narodowego, która musiała przygotować regulamin przewidujący wszystkie kwestie proceduralne, a później przewodniczenie Zgromadzeniu Narodowemu i co ważne, prowadzenie rozmów (a koncepcje były różne, często wykluczające się) z Solidarnością, Konwentem Świętej Katarzyny skupiającej 16 organizacji, którym przewodniczył późniejszy premier śp. Jan Olszewski, z Episkopatem Polski, a w szczególności z Prymasem Polski kard. Józefem Glempem, przewodniczącym Komisji Episkopatu ds. Konstytucji abp. Józefem Michalikiem, który nadesłał na ręce dyrektora muzeum piękne świadectwo o roli Zycha przy pracach nad Konstytucją, wreszcie z najważniejszą oso-

bą Świętym Janem Pawłem II – papieżem. Te działania, o których jeszcze będzie mowa, są udokumentowane na wystawie.

Konstytucja została uchwalona 2 kwietnia 1997 r. ogromną większością głosów i zatwierdzona w ogólnopolskim referendum 25 maja 1997 r. O tym, jaką wagę przywiązywał Zych do Konstytucji RP świadczy wiele faktów. Józef Zych w sejmie po uchwaleniu Konstytucji przewodniczył Sejmowej Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej a następnie był członkiem Trybunału Stanu. Znałe są jego publikacje o tematyce konstytucyjnej m.in. „Moment konstytucyjny”.

Obecnie dr Józef Zych jest profesorem na Wydziale Prawa Międzynarodowego Uniwersytetu Collegium Intermarium w Warszawie.

W 25 rocznicę uchwalenia Konstytucji, czyli 25 kwietnia 2022 r. w Sejmie i Senacie RP będzie miała miejsce konferencja poświęcona Konstytucji. Referat na temat: „Konstytucja z 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucją kompromisu politycznego” w obecności m.in. trzech prezydentów wygłosi prof. dr Józef Zych. To pod oryginałem Konstytucji, która jest na wystawie w Muzeum Leżajskim widnieje jego podpis, jako przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego. Zamykając niejako działalność parlamentarną, Józefa Zycha należy podkreślić, że w Sejmie RP zasiadał przez 27 lat i przeszedł wszystkie stopnie kariery parlamentarnej, co jest również ewenementem.

We wszystkich pracach poświęconych Sejmowi RP tego okresu podkreśla się ogromną znajomość zasad tworzenia prawa oraz przez J. Zycha i perfekcyjne przestrzeganie regulaminu Sejmu.

Odrębną dziedziną działalności Józefa Zycha jest działalność na arenie międzynarodowej w czasie, gdy Polska złożyła wniosek o przyjęcie jej do Unii Europejskiej i do NATO.

W trosce o bezpieczeństwo Polski władze zabiegają o przyjęcie Polski do NATO, aby się tak stało niezbędne jest poparcie ze strony parlamentów państw członkowskich NATO, a szczególnie Kongresu Stanów Zjednoczonych. W Polsce mamy niezwykle skomplikowaną sytuację. Urzędujący Prezydent Lech Wałęsa pomówiony o współpracę ze służbami

specjalnymi, premier Józef Oleksy pomówiony o działalność na rzecz rosyjskiego wywiadu. W tej sytuacji pozostaje Marszałek Sejmu. Kongres Stanów Zjednoczonych podejmuje historyczną decyzję zaproszenia po raz pierwszy do USA Marszałka Polskiego Sejmu.

Rozmowy w Kongresie Stanów Zjednoczonych m. in. z Komisjami Spraw Zagranicznych i Obrony na temat wejścia Polski do NATO prowadzi Marszałek Polskiego Sejmu Józef Zych. Należy podkreślić, że w Kongresie Stanów Zjednoczonych nie wszyscy popierali wejście Polski do NATO. Na konferencji prasowej po tym spotkaniu przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych Kongresu powiedział: „Możemy zgadzać się lub nie z tezami Józefa Zycha, ale należy podkreślić, że był on dobrze przygotowany do dyskusji i wielu z nas przekonał”. Ambasadorem USA w Polsce został mianowany Brzeziński. Warto przypomnieć, że nieżyjący już prof. Brzeziński ojciec ambasadora towarzyszył Józefowi Zychowi w czasie jego pobytu w USA. Działania Józefa Zycha na rzecz przyjęcia Polski do NATO obejmowały także ścisłą współpracę z przewodniczącym Zgromadzenia Północno-Atlantyckiego Vogtem.

Lata międzynarodowej działalności Józefa Zycha przypadły na okres zabiegów o przyjęcie Polski do Unii Europejskiej. Polska była już państwem stowarzyszonym z UE, która jako jeden z kluczowych warunków przyjęcia Polski do UE postawiła zadanie dostosowania polskiego prawa do prawa Unii Europejskiej i w tym celu przekazała Polsce tzw. Białą Księgę obejmującą 500 ustaw. Z tego zadania Polska wywiązała się dobrze.

Marszałek Józef Zych zdawał sobie sprawę z tego, że przyjęcie Polski do UE jest uzależnione m.in. od stanowiska Parlamentu Unii Europejskiej, któremu przewodniczył wówczas dr K. Hensch oraz parlamentów państw członkowskich UE. Inicjował więc spotkania przewodniczącego PE oraz przewodniczących parlamentów członkowskich i państw stowarzyszonych z UE w Warszawie.

Józef Zych i Klaus Hensch cenili sobie wiedzę, otwartość i dążenia do rozszerzenia UE. Popierali się wzajemnie, zostali przyjaciółmi i są nimi dotychczas. W ich przypadku sprawa nie była łatwa.

W czasie odwetu za działania Armii Krajowej na ziemi leżajskiej w czasie pacyfikacji Giełdowej ciotkę Marszałka zastrzelili Niemcy. Z kolei Klaus Hensch urodził się w Szprotawie (obecnie woj. lubuskie) i po wojnie wyemigrował do Niemiec. Ich postawa była nacechowana rozumowaniem – nie zapominać o przeszłości, ale przed nami przyszłość i interes wzajemnej współpracy. To doprowadziło m.in. do poparcia przez Parlament Europejski wstąpienia do UE oraz rozwiązaniem wielu trudnych problemów, jak m.in. rozszerzeń tzw.

Powiernictwa Pruskiego o zwrot ziem położonych obecnie na terytorium Polski.

Symbolem współpracy polsko-niemieckiej jest także zainicjowana przez tych polityków Uczelnia Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, na której studiuje polska młodzież. Działalność tych wybitnych polityków została doceniona tak w Polsce, jak i w Niemczech. Karl Hensch został w Polsce odznaczony wysokim odznaczeniem dla cudzoziemców, a Józef Zych przez Prezydenta RFN Krzyżem Wielkim Orderu Zasługi Niemiec.

Szczególne miejsce przypadła Józefowi Zychowi w uregulowaniu czasami trudnych stosunków z Francją. To się udało. Największe dzienniki w całej Europie prześledziły się w podaniu pewnego dyplomatycznego zdarzenia, które miało miejsce po wizycie Józefa Zycha, jako marszałka Sejmu w Paryżu. W protokole dyplomatycznym we Francji obowiązuje zasada, że prezydent Francji odprowadza swojego gościa, jeżeli jest nim głowa państwa do schodów pałacu prezydenckiego. W czasie wizyty Zycha, chociaż nie był on głową państwa tylko drugą osobą w państwie zdarzyło się coś wyjątkowego, co zszokowało Europę. Prezydent Francji Jacques Chirac, któremu wizytę składał Marszałek odprowadził Marszałka nie tylko na schody pałacu prezydenckiego, ale odprowadził Zycha aż do samochodu. Był to wyraz najwyższego szacunku dla gościa i uznanie jego roli we współpracy z politykami francuskimi. Nie należy się, zatem dziwić, że w kilka miesięcy później prezydent Francji udekorował Zycha najwyższym francuskim odznaczeniem Legią Honorową Wielkiego Oficera.

O dokonaniach Zycha na niwie państwowej i międzynarodowej będziemy wielokrotnie słyszeć i czytać. Czy zatem może dziwić, że w roku 1995, gdy prezydentem został Aleksander Kwaśniewski na pierwszym miejscu w rankingach popularności i zaufania był nie prezydent RP, lecz marszałek Sejmu RP?

Profesor W. Szwajdler wytłumaczył, dlaczego książkę o J. Zychu zatytułował „Józef Zych. Na przekór losowi”. Badając 10 000 źródeł obejmujących całość dokonań Zycha w tym

(trzykrotne proponowanie mu funkcji szefa rządu oraz kandydowania na prezydenta Polski, gdy miał duże szanse na zwycięstwo – odmawiał) uznał, że los kierował Zycha zupełnie na inne tory, a on odmawiał przyjęcia tych godności. Dla ścisłości należy dodać, że Józef Zych przez 24 godziny pełnił obowiązki Prezydenta RP.

A czym dla ziemi leżajskiej zasłużył się Józef Zych, że poświęcona została mu wystawa?

Bogata dokumentacja znajdująca się w archiwum Józefa Zycha i w Sejmie wskazuje, że: Józef Zych w znaczący sposób przyczynił się do podjęcia decyzji o budowie obwodnicy Leżajska i popierał jej budowę, przyczynił się do telefonizacji ziemi leżajskiej i Sarzyny oraz do zbudowania przejścia pod torami obok leżajskiego dworca kolejowego.

Wiele do zawdzięczenia Józefowi Zychowi mają oo. Bernardyni z klasztoru leżajskiego. To jego bliska współpraca ze śp. o. Więclawem doprowadziła do tego, że klasztor uzyskał wielomilionową dotację na renowację organów, środków na budowę Domu Pielgrzyma, czy odnowę murów bazyliki. Jak się okazuje, władze i mieszkańcy Leżajszczyzny to docenili. Jeśli będziecie Państwo zwiedzać wystawę poświęconą Józefowi Zychowi, to proszę zwrócić uwagę szczególnie na te działy, które dokumentują to, o czym napisałem, a więc jest dział poświęcony Konstytucji RP z oryginalnym podpisem złożonym przez Józefa Zycha, jest dział poświęcony jego odznaczeniom, jest dział poświęcony kontaktom z najważniejszymi osobami ówczesnego świata. Szczególne miejsce zajmują publikacje o spotkaniach Józefa Zycha ze Świętym Janem Pawłem II, sekretarzem generalnym ONZ Kofi Annanem, czy prezydentem Francji Jacquem Chirakiem.

Zych był i jest zakochany w parlamentarzystwie oraz jego historii, stąd na wystawie wiele medali parlamentów, które odwiedził. Oddzielne miejsce zajmują naukowe publikacje Józefa Zycha. Cennym nabytkiem wystawy jest laska marszałkowska przygotowana na podstawie historycznych lasek marszałkowskich.

Do najcenniejszych eksponatów należy także złoty medal pontyfikatu papieża Jana Pawła II.

IX Leżajsk Cup 2022

Mimo trudnej sytuacji w kraju i licznych ograniczeń z powodu pandemii COVID-19 dzięki zaangażowaniu Zarządu Klubu udało się zorganizować kolejną edycję IX Leżajsk Cup 2022. Jak co roku, tak i w 2022 podczas przerwy zimowej w rozgrywkach ligowych adeptów piłki nożnej Klubu Piłkarskiego SPARTA LEŻAJSK brali udział w wielu turniejach halowych i meczach kontrolnych.

Z uwagi na wysoki poziom rozgrywek od ośmiu lat, turniej na ziemi leżajskiej cieszy się coraz większym zainteresowaniem klubów nie tylko z województwa podkarpackiego. Doceniana jest również organizacja turnieju, o czym świadczą również podziękowania i słowa uznania, które można znaleźć w mediach społecznościowych.

Mimo mroźnego sobotniego poranka, 8 stycznia drużyna Orlika Młodszego udała się na mecz kontrolny do Rzeszowa, aby spróbować swoich sił z ekipą Stali Rzeszów. Zawodnicy obu drużyn pokazali się z bardzo dobrej strony, co zaowocowało dużą ilością bramek. Po rozegranym meczu na świeżym powietrzu przyszedł czas na pierwszą część turnieju IX Leżajsk Cup. 15 stycznia, w pierwszy dzień zawodów, na leżajskiej hali przy ZSL w Leżajsku rywalizowały drużyny rocznika 2014. Młodzi piłkarze kategorii Żak Młodszy (trener Tomasz Szmuc) walczyli o puchary ufundowane przez Burmistrza Leżajska Ireneusza Stefańskiego. Turniej rozgrywany był systemem każdy z każdym, co przy ośmiu zespołach dało do rozegrania 28 meczów, po których poszczególne miejsca zdobyli:

1. BŁĘKIT ŻOŁYNIA,
2. AKADEMIA PIŁKARSKA PIŁKARSKIE NADZIEJE MIELEC,
3. FOOTBALL FIGHTERS ACADEMY,
4. ORLIK PRZEMYŚL,
5. SPARTA LEŻAJSK,

6. STS GRZYF GMINA ZAMOŚĆ,
7. AP MŁODE NADZIEJE NOWA SARZYNA,
8. AP SOKÓŁ SIENIAWA.

Królem strzelców został Jan Bielecki (Sparta Leżajsk), najlepszym zawodnikiem – Antoni Helma (Błękit Żołynia), najlepszym bramkarzem – Filip Turek (F.F. Academy), najlepszą zawodniczką turnieju – Magdalena Taras (APPN Mielec) Sędziowali: Andrzej Maruszak, Janusz Kuszpa, Tadeusz Rauza, Janusz Maczuga. Obsługę medyczną pełnił Konrad Baj.

16 stycznia rywalizowały drużyny rocznika 2013 Żak Starszy (trener Tomasz Szmuc). Młodzi piłkarze walczyli o puchary ufundowane przez dyrektora MOSiR Wojciecha Surmę. Turniej rozgrywany był systemem każdy z każdym, co dawało do rozegrania 28 meczów, które wyłoniły następującą kolejność miejsc:

1. SOCCER ROPCZYCE,
2. TG SOKÓŁ SOKOŁÓW MAŁOPOLSKI,
3. ŻURAWIANKA ŻURAWICA,
4. STAL STALOWA WOLA,
5. UKS ORLIK PRZEMYŚL,
6. SPARTA LEŻAJSK,
7. AKADEMIA PIŁKARSKA MŁODE NADZIEJE NOWA SARZYNA
8. BŁĘKIT ŻOŁYNIA.

Miano króla strzelców zdobył Bartłomiej Sidor (UKS ORLIK PRZEMYŚL), najlepszego zawodnika – Sebastian Radomski (TG Sokół Sokołów Młp.), najlepszego bramkarza – Franciszek Małski (Soccer Ropczyce). Nagrody in-

dywidualne powędrowały do zawodniczek: Gabrieli Kapały (Stal Stalowa Wola), Mileny Malinowskiej (Sparta Leżajsk). Funkcję sędziów pełnili: Andrzej Maruszak, Grzegorz Kisielewicz, Tadeusz Rauza, Paweł Niemczyk, Krzysztof Cich, Janusz Kuszpa. Obsługę medyczną ponownie pełnił Konrad Baj.

W przerwie IX Leżajsk Cup 2022, 29 stycznia, w hali przy ZSL odbył się V Międzynarodowy Memoriał im. Jerzego Kochmańskiego rocznik 2013 Żak Starszy, w którym udział wzięło 7 drużyn rozgrywających swoje mecze systemem każdy z każdym, co dało 21 meczów po których ukształtowała się następująca kolejność miejsc:

1. JANTAR NOWOJAWOROWSK (UKRAINA)
2. SPARTA LEŻAJSK,
3. ARKA ALBIGOWA,
4. LKS BRZYSKA WOLA,
5. AP POGOŃ LEŻAJSK,
6. ŻŁOTSAN KURYŁÓWKA,
7. AZALIA WOLA ZARCZYCKA.

Najlepszym zawodnikiem został zawodnik SPARTY LEŻAJSK Miłosz Kupras, a wyróżnienie otrzymał Igor Cholewiak.

Mimo odbywających się turniejów w halach sportowych zawodnicy Sparty uczestniczyli w meczach kontrolnych na świeżym powietrzu. 30 stycznia drużyny Młodzik Starszy i Młodzik Młodszy z trenerem Dariuszem

Szmucem udały się do Woli Chorzelskiej, by rozegrać mecze z drużynami klubu Stal Mielec. Młodzik Starszy przegrał ze Stalą Mielec 2:4 natomiast Młodzik Młodszy wygrał ze Stalą Mielec 7:6.

Po trzytygodniowej rywalizacji powrócił do leżajskiej hali przy ZSL w ramach kontynuacji IX Leżajsk CUP 2022. Tym razem rywalizowały drużyny rocznika 2011 Orlik Starszy (trener Piotr Miazga). Młodzi piłkarze walczyli o puchary ufundowane przez Starostę Leżajskiego Marka Śliżę. Puchary i medale w zastępstwie starosty wręczył Członek Zarządu Powiatu Leżajskiego Krzysztof Trębacz. Wyjątkową gościnnością wykazała się drużyna Sparty ustępując na podium miejsca sześciu drużynom. Ale nie tylko medale się liczyły, lecz zdobywanie doświadczenia i dobra zabawa. Turniej rozgrywany był systemem każdy z każdym, co dawało do rozegrania 28 meczów, które wyłoniły następującą klasyfikację:

1. JKS SMS JAROSŁAW,
2. ORZEŁ SIDZINA KRAKÓW,

3. URSUS DACHNÓW,
4. JAWOR KRZEMIENICA,
5. BŁĘKIT ŻOŁYŃIA,
6. AP JEŻOWE,
7. SPARTA LEŻAJSK,
8. AZALIA WOLA ZARCZYCKA.

Nagrody indywidualne zdobyli: Oliwier Lis (ORZEŁ SIDZINA KRAKÓW) jako król strzelców, Hubert Jabłoński (URSUS DACHNÓW) jako najlepszy zawodnik, Bartosz Skoczylas (ORZEŁ SIDZINA KRAKÓW) jako najlepszy bramkarz. Nagrody indywidualne powędrowały również do zawodniczek: Estery Blajer (Jawor Krzemienica), Emilii Sanok (Ursus Dachnów), Patrycji Kuraś i Łucji Szczepańskiej (Azalia Wola Zarczycka). Rozgrywkom sędziowali: Andrzej Maruszak, Tadeusz Rauza, Paweł Niemczyk, Janusz Maczuga, Janusz Kusza. Obsługę medyczną pełnił Konrad Baj.

W czwarty dzień rozgrywek, 6 lutego, czyli niedzielny turniej rocznika 2012 Orlik Młodszy (trener Piotr Miazga) zamyka tegoroczny IX Leżajsk Cup 2022. W hali ZSL drużyny zmagają się o puchary ufundowane przez dyrektora szkoły Zbigniewa Trębacza. Turniej rozgrywany był systemem każdy z każdym, co przy ośmiu zespołach, które zameldowały się na turnieju dawało do rozegrania 28 meczów. Rozgrywki wyłoniły następującą kolejność miejsc:

1. APPN MIELEC 19
2. FOOTBALL FIGHTERS ACADEMY,
3. SIARKA TARNOBZEG,
4. TG SOKÓŁ SOKOŁÓW MAŁOPOLSKI,
5. STAL II RZESZÓW,
6. AZALIA WOLA ZARCZYCKA
7. SPARTA LEŻAJSK,
8. AKADEMIA PIŁKARSKA MŁODE NADZIEJE NOWA SARZYNA

KLUB PIŁKARSKI „SPARTA LEŻAJSK”

ZAPRASZA CHŁOPCÓW I DZIEWCZĘTA

NABÓR TRWA PRZESZCZĄŁY ROK

TRAMPKARZ MŁODSZY	rocznik 2008
MŁODZIK STARSZY	rocznik 2009
MŁODZIK MŁODSZY	rocznik 2010
ORLIK STARSZY	rocznik 2011
ORLIK MŁODSZY	rocznik 2012
ŻAK STARSZY	rocznik 2013
ŻAK MŁODSZY	rocznik 2014
SKRZAT	rocznik 2015 i 2016

Od 1.07.2021 tworzymy grupę SKRZAT rocznik 2017

KONTAKT Zarząd Szkółki
tel.: 605 182 754 | 660 695 976
e-mail: sparta.lezajsk@wp.pl
www.sparta.lezajsk.pl

TRENINGI odbywają się na Orliku, Hali Sportowej Zespołu Szkół Licealnych w Leżajsku, Hali Sportowej Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku, na Stadionie Miejskim w Leżajsku

ZAPEWNIAMY

- profesjonalną kadrę trenerską
- udział w rozgrywkach ligowych i turniejach na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim
- obozy sportowe w okresie letnim i zimowym
- profesjonalne treningi bramkarskie

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Królem strzelców został Piotr Babula (APPN MIELEC), najlepszym zawodnikiem – Daniel Kisała (Football Fighters Academy), a tytuł najlepszego bramkarza przypadł Karolowi Krupie (Siarka Tarnobrzeg).

Turniej nie mógłby się odbyć bez zaangażowania Zarządu Klubu: Grzegorza Bąja, Piotra Miazgi, Tomasza Stawarza, Pawła Niemczyka i Konrada Augustyna.

Zarząd Klubu Piłkarskiego „SPARTA LEŻAJSK” składa serdeczne podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w organizację tegorocznego turnieju: Staroście Leżajskiemu Markowi Śliżowi, Burmistrzowi Leżajska Ireneuszowi Stefańskiemu, Dyrektorowi MOSiR w Leżajsku Wojciechowi Surmie, Dyrektorowi ZSL w Leżajsku Zbigniewowi Trębaczowi oraz sędziom i opiece medycznej.

Sparta Leżajsk

„Azalia” zakończyła sezon przełajowy w mistrzowskim stylu

W Drzonkowie k/Zielonej Góry odbyły się dwa wyścigi międzynarodowe o Puchar Polski. W najmłodszej kategorii żaków Mikołaj Kleczkowski zajął I miejsce, a jego kolega Jan Kupras w kategorii młodzik uplasował się na X miejscu. Niezawodna Malwina Mul wygrała w kategorii juniorek. Mimo kontuzji łokcia w trakcie wyścigu, dojechała z wielkim bólem do mety. W tej samej kategorii Natalia Muskus uplasowała się na III miejscu.

W drugim wyścigu było nieco gorzej – Mikołaj Kleczkowski zajął II miejsce, Jan Kupras – XIV, a Malwina z powodu wspomnianej kontuzji nie wzięła w nim udziału. Znakomicie pojechała za to Natalia Muskus, która godnie zastąpiła Malwinę Mul zdobywając Puchar Polski. Było to pierwsze zwycięstwo Natalii w tym sezonie przełajowym.

Po wyleczeniu kontuzji łokcia Malwina wystartowała z reprezentacją Polski w Pucharze Kontynentalnym wyścigu UCI C2 w Holandii, gdzie zajęła wysokie, bo V miejsce. Dzień Później wystartowała w Pucharze Świata rozegranym w Belgii i uplasowała się na XXI miejscu.

Na koniec 2021 roku zawodnicy „Azalii” wystartowali w wyścigu kończącym Puchar Polski w tym sezonie przełajowym. Zawody odbyły się we Włoszakowicach w woj. Wielkopolskim. Po zwycięstwie pojechali Mikołaj Kleczkowski w kategorii żak oraz Malwina Mul w kategorii juniorka. V miejsce zajęła Natalia Muskus, X – Jan Kupras, XXV – Borys Kleczkowski w kategorii junior młodszy.

7-9 stycznia, na zakończenie sezonu przełajowego, odbyły się w Gościęcinie Mistrzostwa Polski. Ponad 500 zawodników i zawodniczek rywalizowało na bardzo dobrze przygotowanej przez organizatorów trasie, przy pięknej pogodzie. Wśród nich znalazła się skromna, 6-osobowa reprezentacja „Azalii”, która zdobyła trzy złote medale. Pierwszy wywalczył, wy-

grywając po bardzo emocjonalnym wyścigu, Mikołaj Kleczkowski w kategorii żak. Po drugi medal, tym razem w grupie mastersów, pojechał Ireneusz Stafiej. Był to pierwszy medal tego doświadczonego zawodnika, który na co dzień pełni funkcję zastępcy komendanta Komendy Powiatowej Państwowej Straży Po-

Fot. Krzywański Photography

zarnej w Nisku. Trzeci medal zdobyła Malwina Mul, która nie miała sobie równych w kategorii juniorek. W tej samej kategorii Natalia Muskus zdobyła V miejsce. XI miejsce w kategorii młodzików zajął Janek Kupras, a trzeba tu wspomnieć, że Jan trenuje kolarstwo dopiero od 12 miesięcy, co dobrze prognozuje na przyszłość. Ostatni z zawodników „Azalii” startował Borys Kleczkowski w kategorii junior młodszy, która była najliczniej obsadzoną. Borys uplasował się na XXXV pozycji. W klasyfikacji drużynowej, na 47 sklasyfikowanych klubów, Klub Sportowy Smak Górnio – Poltino „Azalia” Brzózka Królewska zajął VI miejsce.

Stanisław Zygmunt

CX Włoszakowice "Cześć i Chwała Zwycięzcom" (29/12/2021) // Foto: Krzysztof Wawrzyniak

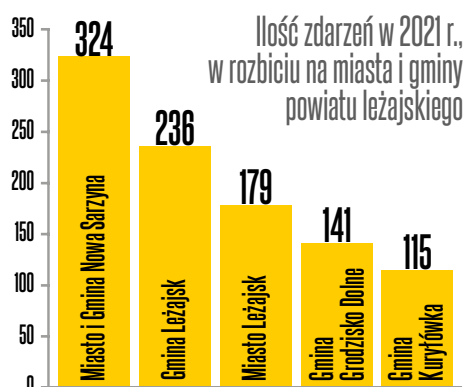
Podsumowanie 2021 roku

w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku

W 2021 roku strażacy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku oraz Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu leżajskiego uczestniczyli w 995 zdarzeniach. Wśród nich 809 zostało zakwalifikowanych jako miejscowe zagrożenia, 163 jako pożary i 23 jako alarmy fałszywe. W pożarach, wypadkach komunikacyjnych oraz zdarzeniach związanych z tlenkiem węgla śmierć poniosło 20 osób, rannych zostało 111 osób. Poza terenem powiatu Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze w Leżajsku i Nowej Sarzynie oraz jednostki OSP z terenu powiatu uczestniczyły w 29 zdarzeniach.

Nie zabrakło akcji trudnych, wymagających zaangażowania dużych sił i środków oraz działań specjalistycznych, jak np.: działania ratownicze po zderzeniu pociągu pasażerskiego z lokomotywą w Chałupkach Dębniarskich, gaszenie pożaru samochodu cysterny przewożącej 22 000 l oleju napędowego, która zapaliła w wyniku zderzenia z samochodem osobowym na obwodnicy Leżajskiej, uwalnianie mężczyzny przyniesionego przez autobus w Leżajsku, gaszenie pożaru budynku mieszkalnego w Kolonii Polskiej czy też usuwanie skutków intensywnych opadów deszczu i silnych wiatrów, w wyniku których uszkodzone zostały dachy, zalane budynki, połamane drzewa.

W 2021 roku Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Leżajsku była organizatorem i współorganizatorem ćwiczeń dla Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego „Leżajsk” i „Rzeszów 2”, podczas których doskonalono dekontaminację masową. W ćwiczeniach uczestniczyła również Komenda Powiatowa Policji w Leżajsku i 32 Batalion Lekkiej Piechoty 3 Podkarpackiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej. We współpracy z personelem inżynieryjno-technicznym zakładów pracy w 2021 r. przeprowadzono ćwiczenia praktyczne z zakresu ograniczania i likwidacji wycieku substancji toksycznych na terenie Zakładu Chemicznego „Silikony Polskie” i Browaru w Leżajsku. Zorganizowano powiatowe ćwiczenia „Las 2021”, w zakresie organizacji i prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych na terenach leśnych dla sił i środków Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych w Leżajsku i Nowej Sarzynie oraz Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu powiatu leżajskiego, a także innych podmiotów tj. administracji samorządowej, Policji, Wojsk Obrony Terytorialnej i Straży Leśnej. Ponadto strażacy Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych w Leżajsku i w Nowej Sarzynie uczestniczyli w ćwiczeniach praktycznych w obiektach handlowych, magazy-

nowych, przemysłowych, administracyjnych, opieki zdrowotnej oraz szkolno-wychowawczych na terenie powiatu.

W 2021 r. Komenda Powiatowa PSP w Leżajsku zorganizowała 2 szkolenia podstawowe dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych, 2 szkolenia dla dowódców OSP, szkolenie dla kierowców-konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP oraz szkolenie dla naczelników OSP. Zajęcia szkoleniowe prowadzono z wykorzystaniem metody e-learningowej oraz w oparciu o bazę lokalową, pojazdy i sprzęt Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych w Leżajsku i Nowej Sarzynie. Kadre dydaktyczną i instruktorą stanowili oficerowie, aspiranci i podoficerowie PSP. Łącznie zostało przeszkolonych 145 druhow z jednostek OSP.

W minionym roku przeprowadzono inspekcje gotowości operacyjnej w 8 jednostkach OSP należących do KSRG i w 7 jednostkach OSP spoza KSRG. Przeprowadzone inspekcje wykazały dobry stan wyposażenia i przygotowania jednostek do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych.

W 2021 roku przeprowadzono ogółem 35 czynności kontrolno-rozpoznawczych w 77 obiektach. Uczestniczono w 16 odbiorach budynków, podczas których zajmowano stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym. Podczas prowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami, w tym wydawaniem opinii w zakresie zastosowania warunków ochrony przeciwpożarowej dla miejsc magazynowania, przetwarzania i składowania odpadów oraz przeprowadzaniem kontroli w tych obiektach, potwierdzających spełnienie ww. wymagań.

W 2021 roku prowadzono działania profilaktyczno-informacyjne i edukacyjne dla mieszkańców powiatu leżajskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. W ramach tych działań uczestniczono w kampaniach społecznych propagujących zasady bezpiecz-

Wypadek na obwodnicy Leżajskiej, maj 2021 fot.: KP PSP Leżajsk

nego zachowania się i postępowania podczas różnych zagrożeń, w tym: „Kręci mnie bezpieczeństwo”, „Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa”, „Nie dla czadu”, „Bezpieczny powiat”.

W ramach zadań logistycznych w minionym roku zrealizowano inwestycję pn.: „Budowa budynku garażowo-dekontaminacyjnego w JRG Nowa Sarzyna” o wartości 2 mln. zł. Nowy obiekt posiada 4 stanowiska garażowe dla samochodów pożarniczych oraz pomieszczenie do dekontaminacji pojazdów i sprzętu specjalistycznego używanego podczas działań ratowniczych w środowisku skażonym niebezpiecznymi substancjami chemicznymi. W budynku znajduje się również pomieszczenie do prowadzenia serwisu i konserwacji wyposażenia i sprzętu ochrony osobistej strażaków. Dzięki inwestycji udało się także rozbudować i wymienić nawierzchnię placu manewrowego oraz przeprowadzić rozbiórkę starej wiaty garażowej.

W 2021 roku przeprowadzono prace remontowe pomieszczeń jednostek ratowniczo-gaśniczych z dużym nakładem pracy własnej strażaków. Poprawiano stan wyposażenia jednostek w pojazdy, sprzęt ratowniczo-gaśniczy, specjalistyczny oraz odzież specjalną i uzbrojenie osobiste strażaków. Wprowadzono do podziału bojowego 2 nowe pojazdy pożarnicze: samochód „mobilne laboratorium” na podwoziu Scania oraz lekki samochód rozpoznawczo-ratowniczy Ford Ranger. Zakup pojazdów był możliwy dzięki dofinansowaniu z funduszy europejskich w wysokości 5 mln. 355 tys. zł.

W minionym roku pozyskano nieodpłatnie system wymiany danych pomiarowych (komputer, tablet, kamery nasobne) dla Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego „Leżajsk” o wartości 30 tys. zł. oraz kamerę termowizyjną o wartości 12 tys. zł.

W 2022 roku planowane są kolejne zakupy samochodów pożarniczych dla KP PSP w Leżajsku.

Tekst: bryg. W. Długosz

DOOKOŁA ŚWITA

z Ireneuszem Wołkiem

Borneo

Malezja

cz. 3

podróż 101

WYSPA ŻÓŁWI

Ruszamy w dalszą podróż po magicznym Borneo.

Rano opuszczamy hotel i Kota Kinabalu. Jedziemy na lotnisko, skąd odleciemy na wschodnią część Malezyjskiego Borneo.

Z lotniska doskonale widać masyw Kinabalu wznoszący się na 4101 m n.p.m. To najwyższy szczyt Malezji i całego Archipelagu Malajskiego. Jest to również najmłodszy na świecie masyw granitowy, czczony przez miejscowe plemiona jako miejsce przebywania dusz zmarłych.

Sprawnie przechodzimy odprawę, by po chwili wzbić się w powietrze i z zachwytem spoglądać za szyby samolotu. Pod nami niezwykle świat licznych wysepek, zatok i meandrujących rzek.

Jedna z setek wysp archipelagu Sulu

To jeden z najkrótszych lotów na naszej malezyjskiej trasie. Po niespełna 30 minutach podchodzimy do lądowania.

Pozostając w regionie Sabah, lądujemy w Sandakan. Wita nas niewielki, ale schludny port lotniczy.

Jeszcze kilka ulotek i ponownie zamawiamy Graba – odpowiednik Europejskiego Ubera. To zdecydowanie najlepszy środek transportu w Malezji. Szybki, a kiedy podróżujemy w kilka osób, również tani.

Po kilkunastu minutach jazdy jesteśmy w centrum miasta, na wybrzeżu, tuż obok centrum handlowego Harbour Mall Sandakan.

Nocleg zarezerwowaliśmy w backpackerskim hoteliku, w którym o klimatyzacji lub przyzwoitym standardzie możemy zapomnieć.

Jeszcze przed II wojną światową miasto Sandakan stanowiło stolicę Brytyjskiego Terytorium Północnego Borneo. Jednakże po znacznych zniszczeniach w trakcie wojny funkcje administracyjne zostały przeniesione do Kota Kinabalu. Obecnie jest to prężnie rozwijające się miasto portowe położone przy zatoce Teluk Sandakan i otoczone zielonymi

wzgórzami. Jak zachęcają przewodniki, jest to miejsce z charakterem i warto tu spędzić przynajmniej jeden dzień, choć miasto to przede wszystkim baza wypadowa do okolicznych rezerwatów przyrody.

Zapada zmrok. Czas na sen, który z trudem w końcu nadchodzi.

Na pewno znacie ten moment, kiedy po upalnej, dusznej nocy przychodzi poranek i za wszelką cenę chcemy jeszcze pospać. Musimy jednak opuścić kolorowy pokój, pełen pamiątkowych wpisów przebywających tu globtroterów. Czas nagli. Za godzinę wyruszamy na spotkanie z fascynującą przyrodą Borneo.

Jeszcze śniadanie, które przeniosło nas w nastrój młodzieńczej przygody. Mrówki w cukrze, osy na dżemie i pot zastępujący krople po porannym prysznicu. A na stole: tost z dżemem, banan, jajko, plasterki pomidora i pyszny, włochaty rambutan.

Czas wyruszyć w drogę. Przed nami kilkudniowa wyprawa do największych atrakcji Borneo.

Odtąd przez 4 dni będziemy pod opieką lokalnej agencji turystycznej Borneo Dream Travel & Tours. Przed nami wyspa żółwi, rejsy po rzece Kinatangan, trekkingi w dżungli i zwiedzanie jaskini Gomatong.

Punktualnie o szóstej rano busik zabiera nas z hotelu do niewielkiego portu, w którym kołyszą się rybackie kutry.

Wypływając z portu możemy przekonać się, jak szybko postępuje degradacja naturalnego środowiska. Woda, nawet tutaj, wydawać by się mogło, na odległym Borneo, pełna jest pływających odpadków, puszek i foliowych worków – przerażające!

Nie mogło być inaczej. Znając już fantazję Malezyjczyków – ruszamy w zawrotnym tempie. Mijamy pływające wioski i efektowne wyniosłe, porośnięte gęstym lasem zbocza gór wpadające wprost do morza. Wyspa żywcem wyjęta z powieści przygodowej Daniela Defoe „Robinson Crusoe”. Choć pewnie ze względu na wielkość wyspy, tytułowy bohater nie przetrwałby tu nawet kilku dni. Szaleńcza jazda nie ma końca.

Miejsce wylęgu

Dopływamy do naszego celu. Nie tylko Agnieszka, która ma chorobę morską, odczekała, my również mamy dosyć ubijania naszych wnętrzności.

Szybko jednak zapominamy o łodziowym dyskomforcie. Przed nami Pulau Selangan – Wyspa Żółwi. Rajska wyspa wprost wyjęta z folderów biur podróży, reklamujących idylliczne wakacje.

TurtleIslands to trzy nieduże wyspy tworzące razem Morski Park Narodowy. Należą one do kilku z nielicznych miejsc w Azji, gdzie morskie żółwie wychodzą na plażę, by złożyć jaja. Generalnie żółwie składają jaja przez cały rok, ale okres od sierpnia do października oraz od lutego do kwietnia upodobały sobie szczególnie. Park Narodowy Wyspy Żółwi to 1740 hektarów obszaru chronionego. Na wszystkich trzech wyspach znajdują się wylęgarnie żółwi, ale Selangan jest jedyną wyspą, na której pozwala się odwiedzającym zobaczyć, jak nocą żółwice składają jaja i wypuszczać małe do morza.

Czujemy się więc wybrańcami, bo liczba odwiedzających jest ograniczona do 50 osób dziennie. Z tego powodu dostęp do parku jest ściśle reglamentowany i wymagana jest rezerwacja miejsca z dużym wyprzedzeniem. My już kilka tygodni wcześniej staraliśmy się o możliwość pobytu tutaj.

Spacerując po wyspie, zauważamy ślady żółwi pozostawione po nocy i mnóstwo wykopanych dołów. Czyżby nasze szanse na spotkanie żółwi były realne?

Kilka kroków dalej, by skrócić drogę do naszego domku, trafiamy na pracowników parku, którzy widząc nasze zainteresowanie, pozwalają nam wypuścić młode żółwki do morza.

Żółwie morskie żyją na ziemi od około 185 milionów lat. Z zapisów kopalnych wynika, że ponad 30 gatunków żółwi morskich wyginęło w sposób naturalny. Do tej pory nikt nie wie, jak żółw morski przeżył katastrofę, która zniszczyła dinozaury około 65 milionów lat temu. Żółw morski żyje nadal, nieustannie dostosowując się do zmian, ale zagrożenie wyginięciem wydaje się być większe niż kiedykolwiek.

Obecnie zachowało się tylko siedem gatunków żółwi morskich, wśród nich zielone i szylkretowe, które przebywają w Morzu Sulu. Park Żółwi stanowi schronienie dla tych gatunków. Regularne patrole zapewniają ochronę wód parku, jaj i miejsc lęgowych. Aby chronić środowisko naturalne żółwi, Malezja i Filipiny podpisały dwustronny program o utworzeniu TIPa, czyli Obszaru Chronionego Wysp Żółwi.

Trudno jest jednak chronić żółwie jaja pozostawione na plaży przed drapieżnikami, takimi jak: ptaki, jaszczurki, szczury i mrówki. A dzień na plażę wchodzi średnio 30 żółwi i składa kilkaset jaj. Stworzono więc wylęgarnie do których przenosi się jaja z plaży.

Ciekawostką jest, że płeć żółwi zależy od temperatury inkubacji jaj. U żółwi stwierdzono, że samice rodzą się przy maksymalnie niskich lub maksymalnie wysokich temperaturach panujących w otoczeniu zarodka. W przedziale temperatur pośrednich rodzą się samce.

Nastał czas oczekiwania. Żółwie przypływają na wyspę po zmroku, tak więc mamy trochę czasu na relaks i podziwianie widoków. Obejść wyspę – poza skalistym fragmentem – można w pół godziny. Jednak piaszczystych plaż w rajskej scenografii chylących się palm, nam nie zabraknie.

Natrafiamy również na żołnierzy, którzy zamaskowani wypatrują potencjalnego wroga, a w szczególności uchodźców z biednych Filipin, którzy chcą nielegalnie przedostać się do zamożnej Malezji. Choć czasami mam wrażenie że ich lornetki skierowane są częściej na nieliczne turystki opalające się na plaży.

Dla nas to snurkowanie jest najlepszym relaksem. Niestety, tutejsza rafa nie należy do wyjątkowych, ale i na niej możemy natrafić na błazenki, kolorowe ryby i okazałe koralowce.

Nastała noc. Nagle w drzewa uderzył porywisty wiatr, a po kilku minutach monsunowy deszcz zawładnął wyspą. Po ulewie, w półmroku siadamy wokół recepcji, czekając na sygnał od strażników parku o pojawieniu się na plaży żółwi. Nagle poruszenie. W ciemnościach za strażnikiem ruszamy na plażę.

Jest. W świetle latarki wylania się potężna skorupa żółwia. Strażnicy parku pozwalają turystom podejrzeć proces składania jaj, ale z dużą dbałością o to, by zwierząt nie przestraszyć. Jesteśmy podekscytowani. Niewiele ludzi miało możliwość zobaczyć takie obrazy.

Podczas składania jaj żółwice są mierzone, opisywane a w przypadku braku identyfikatora – znakowane. By zminimalizować stresowanie zwierząt, turyści są dopuszczani tylko do jednej lub dwóch samic. Nie można się oddalać od grupy i na własną rękę chodzić po plaży po zmroku.

Pół godziny później mamy ponownie możliwość zobaczyć wykłute żółwie biegnące do oceanu.

Do wieku dorosłego przeżywają nieliczne żółwie. Na szczęście tutaj jaja i droga małych żółwi do oceanu jest bezpieczna. Niestety w wodzie czekają na nie rekiny i inne duże ryby. Ich jedyną taktyką przetrwania jest liźnięcie. Gdy drapieżniki się najedzą, pozostałe żółwki będą miały większe szanse przetrwania. Smutna to taktyka, ale jak widać skuteczna, skoro nadal możemy obserwować te wielkie gady składające jaja.

Jeszcze jedna ciekawostka. Często u żółwi morskich wychodzących na ląd w celu złożenia jaj obserwuje się wydzielinę z oczodołu. Wydaje się, że żółwie płaczą. W rzeczywistości żółwie, jak i inne gady, czy też ptaki żyjące w środowisku morskim posiadają gruczoł solny. Gruczoł ten odpowiedzialny jest za wydalanie z organizmu nadmiaru soli.

Poranek przywitał nas magicznymi widokami. Słychać delikatny szum wody muskający plażę skąpane w ciepłych promieniach wschodzącego słońca. Powietrze przesycone wilgocią powoli unosi się w korony drzew, z których dochodzą delikatne odgłosy ptaków.

Czas jednak ruszyć dalej.

Ponownie wsiadamy na łódź i z impetem ruszamy do Sandakanu.

Zdjęcia, tekst – Ireneusz Wótek

**Zapraszam do obejrzenia filmu na YouTube
- Niezwykły Świat Borneo Malezja**

Obowiązki stowarzyszeń i fundacji wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu

Obowiązek zgłaszania przez organizacje pozarządowe wpisane do KRS i fundacje beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych

31 października 2021 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, która nałożyła na stowarzyszenia podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego oraz na fundacje obowiązek zgłaszania beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych.

Organizacje wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego przed 31 października 2021 roku miały na to czas do 31 stycznia 2022 r. (brak zgłoszenia informacji do CRBR w ww. terminie naraża stowarzyszenie na sankcję administracyjną w postaci kary pieniężnej). Wszystkie nowe stowarzyszenia i fundacje powstałe po wejściu w życie nowelizacji zgłaszają informacje do w/w rejestru w terminie 7 dni (nie licząc sobót i dni ustawowo wolnych od pracy) od dnia wpisu do KRS. 7-dniowy termin obowiązuje także przy kolejnych zmianach beneficjentów rzeczywistych lub innych zmianach danych podlegających wpisowi.

Beneficjentem rzeczywistym stowarzyszenia rejestrowego lub fundacji jest zawsze osoba fizyczna, która zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz statutem ma decydujący wpływ na jej działalność.

Ustawa wskazuje, jak należy ustalać beneficjenta rzeczywistego, którego dane należy zgłosić w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych. W przypadku fundacji i stowarzyszeń rejestrowych beneficjentem rzeczywistym jest każda **osoba fizyczna dysponująca więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej**, a jeśli nie można ustalić tożsamości takich osób – **każdy członek zarządu organizacji**. Organem stanowiącym osoby prawnej jest organ, który dysponuje (na podstawie

ustawy albo aktu prawa wewnętrznego, np. statutu) uprawnieniami do przyjmowania wiążących rozstrzygnięć odnoszących się do całej osoby prawnej.

Beneficjent rzeczywisty w stowarzyszeniu rejestrowym

W przypadku stowarzyszenia, organem stanowiącym jest walne zebranie członków, które na mocy ustawy – Prawo o stowarzyszeniach jest najwyższą władzą w stowarzyszeniu i to ono podejmuje wiążące rozstrzygnięcia w najważniejszych sprawach dotyczących całego stowarzyszenia. Z uwagi na to, że minimalna liczba członków stowarzyszenia wynosi 7, a zatem żaden członek walnego zebrania nie dysponuje więcej niż 25% głosów, **jako beneficjentów rzeczywistych należy wskazać wszystkich członków zarządu stowarzyszenia**. Członkowie komisji rewizyjnej nie są natomiast beneficjentami rzeczywistymi stowarzyszenia, komisja nie jest bowiem organem stanowiącym stowarzyszenia, a jedynie organem kontrolnym.

Beneficjent rzeczywisty w fundacji

W przypadku fundacji, aby ustalić czy organ wymieniony w statucie jest organem stanowiącym, należy przeanalizować kompetencje, jakie mu statut przyznaje i decyzje, jakie może w sprawie fundacji podejmować. **Beneficjentami rzeczywistymi będą członkowie tylko tych organów stanowiących**

fundacji, które liczą mniej niż 4 osoby, bowiem w organie 4-osobowym i większym żaden z jego członków nie ma więcej niż 25% głosu. Jeśli wszystkie organy stanowiące fundacji są co najmniej 4-osobowe, jako beneficjentów rzeczywistych należy wskazać wszystkich członków zarządu fundacji, niezależnie od tego ile liczy osób.

Zgłoszenia dokonują osoby uprawnione do reprezentowania organizacji, zgodnie z zapisanymi w statucie zasadami reprezentacji. Jeśli reprezentacja ta jest więcej niż jednoosobowa, zgłoszenie muszą podpisać te osoby i w takim składzie, jak to jest przewidziane w statucie. To one będą też odpowiadać za poprawność i terminowość dokonanego zgłoszenia. W zgłoszeniu te osoby figurują jako Zgłaszający. Oprócz Zgłaszających, którymi (prawie) zawsze są członkowie zarządu, w rejestrze zgłaszamy beneficjentów rzeczywistych.

Zgłoszenia beneficjentów rzeczywistych stowarzyszenia lub fundacji dokonuje się wyłącznie drogą elektroniczną na stronie <https://crbr.podatki.gov.pl/adcrbr/#/> podpisując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Jeśli statut organizacji wymaga podpisu więcej niż jednej osoby, formularz wypełnia i podpisuje jedna z uprawnionych osób, a następnie tak podpisany jest przekazywany do podpisania kolejnej osobie.

Źródło:

- ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1132)
- portal organizacji pozarządowych: <https://ngo.pl> (zakładka publicystyka)

Opracowanie: Aurelia Kryla

SKLEP ROWEROWY SERWIS SPRZEDAŻ

Żołynia
ul. Białobrzeska 1
tel. 660 512 185

NAJWIĘKSZY SKLEP

SPORTOWO- ROWEROWY

Leżajsk
ul. Mickiewicza 74,
I piętro (obok dworca)
tel. 666 349 932

OGŁOSZENIE PŁATNE

VEOLIA WSCHÓD SP. Z O.O. z siedzibą w Zamościu,
ul. Hrubieszowska 173; 22-400 Zamość

Poszukuje kandydatów na stanowisko **Elektryk** Miejsce pracy:

Veolia Wschód Sp. z o.o. Zakład Leżajsk,
Stare Miasto 509, 37-300 Leżajsk

ZADANIA:

- Obsługa, konserwacja, remont urządzeń elektrycznych, AKPiA, instalacji nn Ciepłowni
- Stały dozór nad właściwą pracą urządzeń elektrycznych i AKPiA
- Usuwanie na bieżąco usterek instalacji siłowej, oświetleniowej, AKPiA
- Kontrola poprawności działania urządzeń pomiarowych, wymiana uszkodzonych urządzeń
- Wykonywanie przeglądów, ustawień i regulacji urządzeń AKPiA
- Prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanymi czynnościami
- Przestrzeganie przepisów BHP, p.poż. i Zintegrowanego Systemu Zarządzania Firmy

WYMAGANIA:

- Wykształcenie średnie techniczne w specjalności: automatyka przemysłowa / elektronika przemysłowa / elektrotechnika
- Znajomość urządzeń automatyki ciepłowniczej, regulatorów, układów pomiarowych
- Kwalifikacje Grupa I E
- Prawo jazdy kategorii B
- Samodzielność w działaniu, zdolność podejmowania decyzji
- Umiejętność pracy w sytuacjach stresowych i pod presją czasu

OFERUJEMY:

- Zatrudnienie na umowę o pracę w bardzo stabilnej firmie o zasięgu krajowym. Jeśli kandydat spełni oczekiwania, ma zagwarantowane zatrudnienie na długi okres,
- Możliwość zdobycia doświadczenia i rozwoju zawodowego a w przyszłości potencjalnego awansu,
- Dobre warunki pracy,
- Dodatkowy, wolny dzień wolny od pracy – 14 sierpnia (Dzień Veolii)
- Pakiet na usługi medyczne LUX MED oraz ubezpieczenie od NNW z możliwością objęcia członków rodziny,
- Dofinansowanie z Funduszu Świadczeń Socjalnych, w tym m.in. dofinansowanie do świąt, wakacji, karty MultiSport, skorzystanie z pożyczek i inne,
- Dofinansowanie do benefitów,
- Szkolenia podwyższające kwalifikacje zawodowe.

Zadzwoń do nas i dowiedz się więcej pod numerem: 693 744 008 lub wyślij swoje CV na adres:
teresa.huk@veolia.com

ZAREKLAMUJ SIĘ w Kurierze Powiatowym

TEREN ROZPOWSZECZNIA:

powiat leżajski:
miasto Leżajsk, gmina Leżajsk
miasto i gmina Nowa Sarzyna,
gmina Grodzisko Dolne,
gmina Kuryłówka,

NAKŁAD: 3000 egz.

format A4 – 280 zł brutto
format 1/2 A4 – 140 zł brutto
format 1/4 A4 – 70 zł brutto

KONTAKT: 17 240 45 72

GŁÓTÓWKA

W BANKU
OD
KREDYTÓW?

BEZ GADANIA!

Leżajsk
ul. Mickiewicza 78
czynne pon.-pt. 8.30-16.30

Bank
OD
Kredytów

 Santander
Consumer Bank